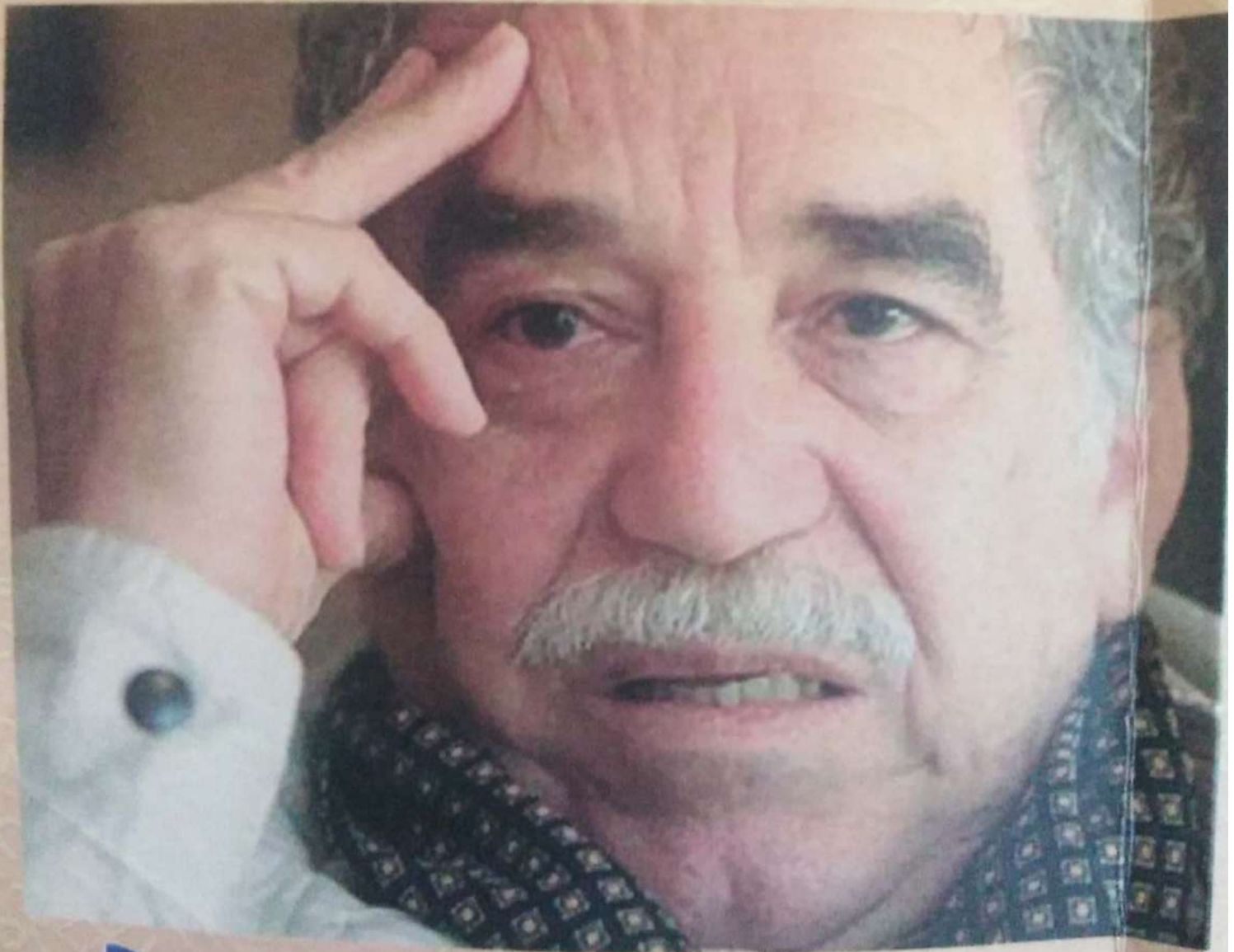

گابریل گارسیا مارکیز

دەریاوانە خنکاوەکە

دەزگەڵی چاپی
کتاب و ئارشیف
هەولێر ٢٠١٥

رۆمان

وەرگیرانی
شیرزاد هەینی

238

posts

19.2k

followers

7

following

Promote

Edit Profile

پەرەز فەرمی کتابی PDF

Public Figure

لێره

باشترین و بەسودترین و پڕ خۆتەرترین کتێبەکان

بە خۆپایی و بە شێوەی PDF داگرە

Ganjyna

لینکی کتێبەکان 📌 نەم لینکە بکەرەوه بۆ داگرتنی کتێبەکان

drive.google.com/folderview?id=1gk8e3nSJGJLu36xeLUjwdbjgTSVsIbo_

گابریل گارسيا مارکيز

دهرياوانه خنکاودهکه

هولنير ۲۰۱۵

رؤمان

وده رگيراني

شيرزاد ههيني

گابریل گارسیا مارکیز

دهریاوانه خنکاوهکه

رومان

ومرگیرانی
شیرزاد ههینی

له بلاوکراومکانی دمرگای چینی

ناوی کتیب: دهریاوانه خنکاره که
نووسینی : نارسه کونان دویل
تیراژ: ۱۰۰۰ دانه
دیزاین : نهحمه سلیمان (میریوان گرافیک)
دوهمین چاپ ۲۰۱۵
چاپ: چاپخانه‌ی شهاب - هه‌ولیر

له به‌ریوه‌به‌رایه‌تی گشتی کتیبخانه گشتیه‌کان
ژماره‌ی سپاردنی (۲۸۸) ی سالی ۲۰۰۵ ی دراودتی

له بلاوکراوه‌کانی دهرگای چینی
۲۰۱۵ هه‌ولیر

پەيڧىك بۆ چاپى دووهم

له شارۆچكەى بازىيانى كوردستانى باشور له مانگى
ئايارى (١٩٨٢) كرلوه به كوردى، دوو مانگ سەريانى ئىحتيات
بووم، لهوئى له يەكەم مۆلەتى مانگانەدا، ئەو رۆمانەم بۆ
خوێندەوه بردبوو، له رەببەيەكى شىرى نەوى تاريكى ناخۆش
بووم، هەر به يەك رۆژ رۆمانەكەم خوێندەوه، بىرم كرىدەوه
ئىكەمە كوردى، لەسەر تەنكەيەكى شىرم كرىدبوو مێز و لەسەر
بەريك دادەنىشم، له ماوهى بيست و هەشت رۆژ وەرمگيتر و
دووبارەش لەناو دەفتەرى نامەنووسين نووسيمەوه، ديارە
ئەودەمانە بوارى چاپ وكتات و ئارەزوومان نەبوو، چاپى
بكەم، دەستنووسەكە هەرمایەوه تا چوومە سوید، لهوئى
دووبارە له مانگى يونيۆى سالى (٢٠٠٠) له سوید نووسيمەوه،
ئىنجا له دەرفەتێك ناردم بۆ گوڤارى ئايندەى دەزگای
سەردەم، لهوئى له گوڤارەكە بلاكرايەوه، ديارە خۆيان
بەباشيان زانیبوو، وەك نامیلکەيەكى بچوک چاپيان كرىدبوو،
پاش سالیك ئىنجا زانيم چاپ بووه، هەر زووش هەموو
دانەکانى تەواو بوون و نەما . وا ئیمپۆش دووبارە خوێندمەوه و

نوووسیمه وه و هه ندى ورده گوڤانى رینوووسیم تیدا کرد و
ئاماده م کرده وه بۆ چاپکردن .

رۆمانه که، گێرانه وه و رېپورتاژیکى رۆژنامه گهرييه،
گێرانه وه يه کى ئازايانه و جورئەتى بلۆکردنه وه ي تيدايه، بۆ
روومالکردن و ئاشکراکردنى که شتييه کى سهريازى بۆ
هه لگرتنى کالای قازانج ... به کورتى رۆمانه که هه ر له
نووسه ره گه وره يه ده وه شيته وه، له گه وره نووسه رى کۆلۆمبى
گابرييل گارسيا مارکيز.

شيرزاد هه ينى

هه وليژ

٢٦ ي ئوکتۆبه رى سالى ٢٠١٤

چیرۆکی ئەم بەسەرھاتە

لە رۆژی ٢٨ ی فبرایەری ساڵی ١٩٥٥، ھەوآل و دەنگۆی وەرگەڕان و ھەوتانی دەریاوانانی پاپۆری کالداسی کۆلۆمبێ بۆلۆبۆو. پاپۆرەکە لە کەندای ئالاباما لە دەریا و ناوچەی موبیل ھەلقەناو و پۆشت بۆ قرتاجە، پاش روودانی کارەساتەکە بە دوو سەعات، کالداس گەشتە قرتاجە، پیاوانی پزگارکەر، بە دواى ئەم ھەشت کەسە گومبۆووە کەوتنە گەڕان، سوپای ئەمریکیش لە کەنالی پەنەما ھاوشانیان بوو، کە بۆ جێبەجێکردنی کاری خێرخوازی دەگەڕان، پاش چوار پۆژ بە پەسەمی مردن و خنکاندنی ئەم ھەشت کەسە بۆلۆکرایەو. پاش ھەفتەیەک لە باکووری کۆلۆمبیا، لوئیس ئەلیخاندرۆ فیلاسکوۆ دەرکەوت، دە پۆژ لەسەر تەختەدارێک خۆی گرتبوو، ئەم ماوەیە، بێ ئاو و نان بەرگەى گرتبوو و نامریست. ئەمەش، گێڕانەوێ بەسەرھاتی خۆیەتی کە بۆ پۆژنامەى (ئەل ئەسبکتادور دی بۆگوتا) گێرابۆو. گێڕانەوێ و نوسینی ئەم داستانە،

زۆرى نەما بوو سەرى من بخوات و ناودارى و كارەكەمى
لەسەر دابنىم.

كۆلۆمبىيا، لەژىر سايەى دىكتاتورىيەتى سەربازى
ژەنرال گوستانو روخاس بىنىلا بوو، ھەر لەو دەمەدا
بوو، خۆپىشاندانى خويندكارانى پايتەخت، بە چەك و
ئاگر وەلام دەدرايەو، چەند خويندكارىش، كە ژمارەيان
نەكرا بزانریت كوژدان.

پۆژانى يەك شەممە، كۆشكى ژەنرال، بىزار دەكرا و
ترسى زۆريان لە جەماوەرى تەماشاكەرى زۆرانباى گە
ھەبوو، ديسان جارىكى تر، تەقەيان لەوانىش كرىو
زۆريان كوشتن. پۆژنامە بەرھەلستكارەكان بەوردى لە
بابەتتەك دەگەرپان، كە پىوى بۆگەنى و كارى بەدكارىيان
دەرخەن، من و گويارمو كانو، سەرۆكى پۆژنامەكە،
ھەروەھاخوسىيە سەلغار، بەرپرسى پەخشەكەى،
ھەرسىكمان پۆژنامەكەمان دەردەكرد. ھەرسىكمان،
تەمەنمان سى سالان بوو.

كە فىلاسكو، سەركەوت و گەيشتە لامان، ئارەزووى
گىرپانەوھى بەسەرھاتەكەى ھەبوو، بەلام! ئىمە چەندى
دەدەينى و ئەو چەندى پارە دەوئیت! كە لە نەخۆشخانە
بوو، پاسەوان و دەرياوان و ئاسايشى تايبەت چاودىرييان

دەکرد. پېش ئىمەش، پۆژنامە نووسیك بە جلی دکتوری
لېي چووبوہ ژووری و زوری لیہە لکړاندېوو، چەوری تیدا
نە مابوو. ھەروەھا بۆ کاری ریکلام و پەرپاگەندەي
بازرگانیش سوودی لی وەرگیرابوو، فیرە پارەیان
کردبوو. بۆ نمونە:

*کارگەي پیللۆھەکەي، زوو خۆي گەیانددبووہ لای و
سوودی لەو قسەيەي وەرگرتبوو، گوايە ویستویەتی
پارچە لاستیکیکی پیللۆھەکەي بخوات، بەلام! ئەو بۆي
نەکراوہ، کۆمپانیاکە ئەمەي بە قازانجی خۆي وەرگرتبوو!
*کاتژمێرەکەي دەستی، لەو دە پۆژە و لەناو دەریا و
لەناو ئاوا هیچی لینەھاتوہ و کاری کردوہ و پاش و
پیش نەبوہ و قازانجی زوری پیکەیانددوہ، بۆ
پەواندنەوہي تەنیايیەکەي...

*لە رادیۆ و تەلەفزیۆندا، کە خەلاتی ستایشی
وەرگرت، وتەيەکی نەتەوہیی خوینددبووہ.
*وینەکەي کرابووہ سەرەتا و کۆلاژی چەندین گۆرانی
و بەرنامە.

*شارژی جوانیش ماچی پوومەتی کردبوو.
ئەمانە، ھەموویان دەولەمەندیان کردبوو، پووی لە
ھەر دەرگایەک کردبایە، کۆشی پارەیان داوەتیی، بۆ

ئىمەش، بايەخى ئەوتۆى نەمابوو، ھىچى تازەى پىنەبوو،
 ئىمەش پارەمان بەو شتانە نەدەدا. لە ھەمووشى گرنگتر
 ئەوہبوو، ئەو لە سنفورېك دەرياز نەدەبوو...؟! ھە
 سەرکەوت، گويارمو کانو توشى منى کرد، منىش وامزانى
 نارنجۆکىكى دانراوہ وا سەيرم کرد، لام ئاسايى بوو،
 پياويكى بيست سالانە، لە بۆقچيەكى پارەويست، لە
 ھىچى تر و لە پالەوانى نەتەوہيى نەدەچوو! بەلام!
 گىرپانەوہکەى و شيوہى ئاڤوتنەکەى سەرنجى پراکيشام،
 وەك ئەوہى، گالتەى بە پالەوانى نەتەوہيىکەى دەھات،
 قسەى خۆش و رەفتار شيرين و گالتەچى بوو،
 دانىشتنەکانمان، بە بيست دانىشتن کۆتايى ھات، ھەر
 جارەى، شەش کاتر مېرى دەخاياند، بە شروڤەکردن و
 فيلبازى و سورپانەوہ و تام و جۆش و خۆشکردنى
 باسەكە، گىرپانەوہى بەسەرھاتەكەم پى تەواو کرد.

ئەم گىرپانەوہيە بە مۆر و ئارەزووى خۆيەتى، بە ناوى
 منەوہ بلۆدەبيتەوہ، بۆيە جياوازي ھەبوو، لە دەقى
 بەسەرھاتەكە و زانىنى لەلای خوینەران، ھەست دەكەم،
 پاستگۆيى و ناسكى پىوہ بوو، ھەروہا تەم و درۆ و
 شاراوہيى نەبوو...!

له هه موو پۆژه کاند، که قسه مان کرد، خوشتر و
 به سوودتر پۆژی چواره ممان بوو، که داوام له فیلاسکو
 کرد، چۆنیه تی هه لکردنی گهرده لوه که و ته وژم و
 زیره که ی باس بکات. ! که چی نه و بزیه کی هاتا و وتی:
 دانپیدانانم له راستی نه م بابه ته، سه ره سه ر زیڕ دینی. !
 گهرده لوه لی چی...؟! ته وژمی چی؟! به پیی پاپۆرتی
 که شناسی له کاریبی و له پۆژی کاره ساته که دا، ئاووه و
 ئاسایی بوو، ئاسۆکه هیمن و بیگهرد بوو، نه ده ریا
 مه لچوبوو، نه شه پۆلی شییت و هاریش هه بوو...!
 مه سه له که نه وه بوو، باره که زۆر قورس بوو و توندیش
 نه به سترابوو، هۆی فه وتاندنی نه م هه شت که سه ش،
 ده که ریته وه بو نه م هۆیه. هه روه ها، باره که ش قاچاخ بوو
 هه لگرتنی قه ده غه بوو، باره که ش له سنووری خۆی
 زۆرتر بوو، بۆیه توانای پرگارکردنی ئیمه ی پی زه حمه ت
 بوو، باره که قاچاخ بوو، شتی وه ک ته له فزیۆن و جلشۆر
 و سه لاجه .. بوون. بارکردن و به ستنه که ی فیلیکی
 سیاسی و ره وشتی بوو.

هه تا پۆژی چواره میش، حکومه ت پیپۆرتاژه که ی به دل
 بوو! به لام که ده روزه ی نه یینییه کان خرا نه سه رپشت،
 زۆر سه غله ت بوو، به لام! ده سته لاتی نه بوو، نه گهر

نویسنه که ی پاده گرت، مه سه له که گهره تر ده بوو، بویه
 ویستی، پاله وانه که به پاره چاوپوش بکات، به لام
 سوودی نه بوو، نه ویش و ئیمهش سووربوین له سه
 ته واوکردنی پوژانه که، خه لکه که ش، زور شهیدای
 به رده وامی نویسنه که بوون، به جوریک بو ته وای
 زنجیره بلاوکراره که په روش بوون، به وای دانه کونه کاندای
 ده گه پان و ئیمهشیان هه راسان کردبوو. نویسنه که،
 دهنگ و هه رایه کی زوری دروستکرد. بویه حکومت، هه
 دهسته لاتی نه وهی ما، که په یامیکی ره سمی بلاوکرده وه،
 که نویسن و قسه کان، هه موو درۆن و قاچاغ بارنه کراوه
 و که مته رخه میش نه کراوه له خنکاندن هه شت که سه که.
 ئیمهش، بو پشت نه ستووری خویمان، ناو و نه دره سی
 سواری بووه کانی کالداسمان په یداکرد، له وانیش شتی
 زورمان دهستکهوت و مارکه و باری جور و چهندی
 باره که مان پاگه یاند. هه په شه و چاوسوورکردنه وهش،
 یه ک دیری وشه یه کی فیلاسکوی نه گۆپی...

له نه جامدا نه و له کاره که ی ده رکرا و پوژنامه که ی
 ئیمهش داخرا. گهرچی پاش دوو مانگ رژیمه که گۆپاو
 که شه که باشتر بوو، به لام من هه سه رگه ردان و
 ده ربه دهه بووم، من وا له پاریس ده ژیم و فیلاسکوش

دهنگ و ههوالی نه ما! دیاره، پاش ماوهیه ک
پۆژنامه نوسیک له کۆمپانیایه کی هاتوچۆ بینیبووی و
دیداری له گهڵ سازکردبوو، له وینه که ی دیاربوو دهستی
کهردوون شیواندبووی. به لām! هه ر به پālē وان مابۆوه.

پازده سالā تیپه پری و نه م نوسینه ی خۆم
نه خوینده وه، زۆریش په رۆشی بلۆک کردنه وه و چاپکردنی
بووم، به لām! ده زگا کانی په خش، ئیمزای پālē وانه که یان
له نوسینه که ی من لا گه وره تر و به نرختر بوو، گه رچی،
ئه و به نوسینه که ی من ناودار ببوو، ئه وه ش باوه و
زۆرجار شتی وا پوویداوه، پālē وانی نووسه ریک له
نووسه ره که زۆرتر باسی ده کریت و نیگا کان له دوا ی ده بن
و بایه خی پیده ده ن، منیش وام لیها ت و ماندووبوونی من
و ده ربه ده ریه که م به رچاو ناگیریت...! پālē وانه که م بووه
خاوه نی نووسین و ئه رکه قورسه که م.

بەشى يەكەم

-۱-

لە رۆژى (۲۲)ى فېررايەر، ئاگاداركرائىنەوۋە كە
بگەپپىنەوۋە كۆلۆمبىيا. ھەشت مانگ بوو لە ئەمىرىكا، لە
شارى موبىل لە ئەلباما "كالداس" مابووينەوۋە.
پاپۆرەكەمان ھەندى كارى چاككردنەوۋەى ئەلكترونى و
زەخىرەى چەك و تەقەمەنى دەويست، لەم ماوۋەيەدا،
چاۋەپپى فەرمان و ھەوال بووين، ھىچ كارى ترمان
نەبوو، لە پۆژانى پشودانا، ھەر دەگەپپاين و دەچووينە
سىنەماكان و لە باپى بەندەرەكەش ويسكىمان فر
دەكرد، خۆمان سەرخۆش و خەيال دەكرد و گالتە و
بەزمى خۆشمان دەكرد.

لەم ماوۋەيەدا، لەگەل كىژىكى ناۋچەكە بوومە ھاوپپى،
من كەمى ئىسپانى فېر بېووم، پېكەوۋە دەچووينە سىنەما
و فىلمى چاكمان دەبىنى، جارجارىش ساردەمەنىمان
دەخواردەوۋە و قەت دلم نەدەشكاند، بە زمانى ئىنگلىزى
و ئىسپانى لە يەكتى دەگەشتىن. ھەموومان دانەيەكى
نويى فىلمى "گەردەلوولېك لە كايندا"مان بىنى. فىلمەكە
لە ژان و ئازارى سواربۈۋەكانى پاپۆرېك دەدوا، كە

شه پۆلى شىت توشيان ده بىت، ديمه نه كه، ژانه كان له
 هزر و بيره وه ريما گيربوو و لىبونه وهى زه حمهت بوو.
 ژانه كهى هه ژانىكى به هيزى له دهرووندا دروستكردبوو...
 منى ترساندبوو، چونكه دوو سى پۆلى تر سوارى
 كالداس ده بمه وه. فيلمه كه وا منى ترساندبوو، پۆلى
 دوايى نه هاتمه ده رى، هه رگيز من وا له ده رى و
 سواربوونى پاپۆر نه ترساوم، ئه م فيلمه جيهانى ده رى و
 سواربوونى ئاوى له پيش چاومدا ره شكرد. هه موو
 ئامۆژگارى و پىنمايى مامۆستاكانم له لا ببوو به گالته!

وه نه بى، ئه وه نده پيشبينيم به هيز بىت و بيرم بو
 ئه وه چووبىت ئيمه ش وامان به سهردى. نه مده زانى! به لام
 فيلمه كه زۆرى ترساندبووم، ئه وه دوازده ساله له ده رى
 كار ده كه م، هيندهى ئه مجاره نه ترساوم، هه رگيز ئه وه نده
 دلته نگ و په شيو نه بووم.

سهركه وتمه سه ره وه و به دلته نكيه وه پالم دايه وه،
 خه و نه چوه چاوانم، ته ماشاي چل كه سه كهى سه ر
 پاپۆره كه م ده كرد، ئه وان خه ويان لىكه وتبوو، هه ناسه
 قوليان هه لده كيشا و پرخه يان ده هات، له شيرينى
 خه ودا بوون، پرخه ي ئه فسه رى روكن لويس رۆنجيفۆ له
 هه موويان به هيزتر بوو، پاش هه شت پۆلى تر، له جياتى

ئەو دەي بگەرپتەو ئەمىزى ژنەكەي، دەيپتە تەرمىك و
تقوومى بن دەريا دەيپت، بارى پاپۆرەكەمان، ھەمووى
سەلاجە و جەشۇر و كەرەستەي كارەبايى تر و شتى لەم
جۆرە بوون.

بارەكەمان، جىگاي ترس نەبوو. بەلام من ترسابووم،
ھەر دەمويست خۆم بخافلېتم و فيلمەكە لەبىر خۆم
بىيەمەو، زەحمەت بوو، پىدەكەنيم و باسى سبەينى و
دواي گەرپانەو و گەيشتنەو دەكرد، زۆرتر سەغلەت
دەبووم. لە بارى بالوكادا، لەگەل ئەفسەرى روكن رامون
ھىدىرا بەيەكەو پىكمان لەچاوى ئەو ھەلدا، بەس
ئەمجارە رزگارمان بى، واز لە كارى دەريا بەينىن، تەنيا
ئەمجارە دەستمان لە خىزانەكەمان گىربىتەو،
دورناكەوينەو، تەنيا ئەمجارە بگەمەو قرتاجە،
دورناكەومەو. خۆمان توشى مەترسى دەريا و ناخوشى
ئەم ژيانە ناكەينەو.. بەسە گيانمان لەسەر دەستە.

بە تەمابووين، بەس سەرپىكىك بخۆينەو، بەلام
لەگەل كىژە ھاورپىكانمان پىنج شوشەي ويسكىمان
ھەلدا، كىژەكان كە زانىان دەپۆين، بۆمان گريان،
فرمىسكە گەرمەكەيان، زاميان بەسۆتر كردىن، لەو ش
زىاتر سۆزى مۆسقاژەنەكە كە مامبۆ و تانگويان دەژنى،

ئاوازەكانيان لە ئاوازی خۆمانی دەکرد و دەبوونە تیر لە
دلی بە زام و سوتاومانی دەدا، ئەو هەفتهیه، پاره‌كان
زۆر بوو، سێ جار پاره‌م وەرگرتبوو، حەزم لە
سەرفکردن بوو، بە شەرابی چاك زۆر خۆم مەست
دەکرد.

زێدە سەرخۆش بووین، لە و کاتانەدا، پیاویکی
ئەمریکی بە ئینگیزی داواي لە کێژە چاو شینەکه‌ی لای
ئێمە کرد، تا سەمای لەگەڵدا بکات. بە شوشە و کورسی
و بە دەست و بە هەرشتی دەستمان گەشتا دارکاریمان
کرد.

بە چەپلەپێزان و شاییه‌وه، لە (٢٤)ی فبرایەردا،
کالداس لە دەریبەندی موبیل بەپێکەوت و جولایەوه.
گەڕایەوه، بۆ ناوماڵ و منالەكانمان، تا بگەڕێینەوه شار
و کوچه و بازارەكانمان، هەموومان، پاره‌كانمان هەمووی
بە دیاری نایاب و جوان دابوو، سەربازی تۆپچی میگیل
تۆرتیگا لە هەموومان زۆرتر دیاری کرپبوو. یەك دۆلاری
بە هیچ شتی نەدابوو، هەمووی بە دیاری نایاب دابوو.
هەر باسی ماله‌وه‌ی لەسەر زاری بوو، پەرۆشی گەڕانەوه
بوو، بەلام داخی گرانم، پاش هەفتا سەعات بووه

تەرمىك لە ژىر دەريا، بوو خۇراكى ماسى و گيانەوهرى
دەريايى ...

-۲-

پيش ئەوهرى كالداس بەرپىكەوئىت، بانگدەدرىت، ھەر
كەسى بۆ شوئىنى خۆى بچولئىنەو، ئەفسەرەكان،
گەشتنە شوئىنەكانيان، كە روشتىن و دووركەوتىنەو،
رووناكەكانى شارى موبىل كز دەبوون و كەمتر ديار
دەبوون، لەناو تەمەكە گىژ راوہستابووم و بىرم لە ماريہ
چاوشىنەكەشم نەدەكردەو، كەسم لەبىر نەبوو. بىرم
ھەر بۆ لای كەنداوى مەكسىك دەفرى، چونكە لەو
كاتەى سالدە بە سام و بەترسە، جىم مارتىنيز دىگۆ،
تاكە دەستە ئەفسەرى دەريايى بوو كە لەم كارەساتەدا
بەشدار بوو و فەوتە، زەلامىكى ناقولە و بىدەنگ و
كەمدوو و زۆر بە چاكە ناويان دەھىنا.

سەرۆكى يەكەم خۆلىۆ ئەمادۆر كارابللو، گەنجىكى
بالابەرز و پىك بوو، ئەو دوا كەس بوو، بۆ شوئىنەكەى
خۆى خشى و دواجارىش بوو، كە دىتم.. كەس بەقەد
سەرۆكى مىكانىكى ئەلىاس سابوگول، دلشاد نەبوو،
شەيدای گەپانەو بوو ھەزى دەكرد، زوو گەشتەكەمان

ته‌واو بیټ و بگه‌پټه‌وه، پیاوټکی کورته‌بالا و چوارشانه
 بوو، هر پیډه‌که‌نی و خنده له لیوه‌کانی جیانه‌ده‌بووه،
 ده‌ستی خوم ده‌سوتینم، گهر ساتیک دلته‌نگ و بیزار
 بووټ، له ژیانیدا هر دلشاد بووه، له خوشی
 گه‌یشتنه‌وهی به خیزانه‌که‌ی و هر شه‌ش مناله‌کانی، له
 خوشیا هله‌ده‌په‌ری، ئه‌وه‌ی خوشبوو، هیشتا منالی
 شه‌شه‌می نه‌دیوو. هیډی هیډی پووناکیه‌کانی موبیل
 گوم ده‌بوون، دوینی شه‌و زورم خواردبووه، بویه سهرم
 ده‌سوپا و گټر بووم، هه‌ستم به تینویتی ده‌کرد.

که ئاوی دهره‌نده‌که‌مان جیه‌یشت، بانگیان دا بو
 نوستن و بلاوه‌کردن، لويس رۆنجیفو لیی پرسیم، ها..
 گه‌یشتینه کوئ...؟! وه‌لامم دایه‌وه، ئاوی موبیل‌مان
 جیه‌یشت، ئه‌و دهریاوانیکی شاره‌زا بوو، له شوکو
 له‌دایک‌بوو، ره‌گه‌ز و خوینی ئاوټه‌ بوو. ئه‌و ماوه‌یه‌ی
 کالداس له موبیل پاره‌ستابوو، ئه‌و خه‌ریکی خویندنی
 خوی بوو، به نیازی ته‌واو‌کردنی خویندنی توپ‌هاوټی بوو
 له واشنتون، گه‌نجیکی زیره‌ک و لی‌هاتوو بوو، به په‌وانی
 وه‌ک زمانه ئیسپانییه‌که‌ی به ئینگلیزی قسه‌ی ده‌کرد.

هر له‌وی به ئه‌ندازیاری مه‌ده‌نی وه‌رگیرابوو، کچیکی
 خواستبوو، که کاره تایبه‌تییه‌که‌ی کالداس ته‌واو بوو،

ئەویش گەپرایەوێ ناو دەستەکە، لە گەل مندا بوو
هاوێ و باسی شتی تایبەتی خوشی بۆ دەکردم، خەمی
گەرەمی ئەوێ بوو پاش گەشتنیان ژنەکە لە ئەمریکاوێ
بێتە کۆلۆمبیا و بە ژیاڵی ئێرە پازنی بێت...؟! کەوتینە
قسەکردن ... هەندێ ئامۆژگاریم کرد، ئاگای لەخۆی
بێت، لەمێژە بە دەریا سەفەری نەکردبوو، بەلام، ئەو
گالتهی پێدەهات و بە منی وت:

تۆ ئاگات لەخۆت بێت.. دەریا پرشیتهوێ، من
نارشیتهوێ...! چونکە من دانیابووم و حەز دەکەم
قسەکانم بێتەدی و ئامۆژگارییەکانم بەفەرۆ نەچیت، هەر
دەم نادەم بەبیرم دەهێنایەوێ.. ئاگات لەخۆت با،
نەپرشیتهوێ...!

بەشى دووھەم

-۱-

خەوم لىكەوتبوو، (۲۶)ى فبراير بوو، بە ئاگايان
ھىنام، كە لە خەو ھەلسام و بينىم كالداس بە ھىمنى
سىنگى دەريا دەبرىت و گەشتوينەتە كەنداوى مەكسىك
چوومە سەر پردهكە و تەماشام كرد، ھەر دەريا و
ئاسمانى شىنم لىوھ ديار بوو، بە خۆم دلى خۆم دايەو،
ويستم خۆم ساردكەمەو و ترسەكە لە دلم برەوينمەو.
لەو دەمەدا عەرىفى دەريا ميگىل ئورتىگا، سەرسوپانى
گرتبوو، بىست و چوار سەعات بوو، خۆى پى
رەنەگىرابوو، شارەزاش بوو، زۆر لەسەر پىشتى پاپۆران
كارى كردبوو، لەسەر پىشتى پاپۆرى گەورەى كۆرى
ئەمىرال بادىلا سەرباز بوو، لە ژيانى ناو پاپۆران و
دەريا چاك راھاتبوو، نازانم ئەمجارە بۆ واى لىھاتبوو،
نيوھ مردوو ببوو، بەرزمان كردهو، ھەلنەدەگىرا، سەرى
بە بەرزى رەنەدەگىرا، سەرمان شۆر كردهو تا برشىتەو،
رەشانەو بۆ ئەم دەردە باشە ...

ئەگەر بە بىرم بىتەوھ لە (۲۶)ى فبراير بوو، كە
رامون ھىدىرا پىي رەگەياندم كە كار بەرپىكى ناپوات،

دەریای کاریبی ئاسایی نییه . دەبوایه له نیوهی شه‌ودا
له که‌نداوی مه‌کسیکدا به‌پێبکه‌وین، من هه‌ر له شوینی
خۆمدا پاره‌ستابووم، بیرم له‌وه ده‌کرده‌وه که‌وا له
شه‌ویکی خۆش و سامال و ئاسمانیکی پر ته‌ستیره
ده‌گه‌ینه قرتاچه، به‌هیواشی کالداس پێگای پێشی ده‌برێ
و به‌ره‌و دەریای ته‌نتیل ده‌پۆیشت .

دەریاوانی کۆن و زانا، هه‌ر ده‌می بیه‌وی یه‌کسه‌ر
ده‌زانی پاپۆره‌که له چ رۆخ و هیلیک دایه، منیش زانیم
ئێستا له دەریای کاریبین، ته‌ماشای سه‌عاته‌که‌م کرد،
بینیم سی ده‌قیقه له رۆژیکی تازه داین . له پاش نیوهی
شه‌وه‌وه پاپۆره‌که ده‌هه‌ژا، ته‌گه‌رنا، به‌راستی و جوان
ده‌ستنیسانی شوینه‌که‌م ده‌کرد، له‌ناکاو له‌م خه‌یاله‌دا
بووم، ئاوام لیهات .. سه‌ر و دلم تی‌کچوو و پێشچاوم
تاریک داهاات و هیلینجم هااتی،
یه‌کسه‌ر عه‌ریفه‌که‌م به‌بیرهاته‌وه .

له کاتریمی شەشی به‌یانی، کالداس زۆرتر که‌وته
هه‌ژان، لويس رۆنجیفۆ، که له‌سه‌ر چوارپایه‌که پالی
دابۆوه وتی:

کۆپی چاک، له‌به‌ر ته‌م له‌رزان و هه‌ژانه، وه‌خت نییه
دلت بێته ده‌ری...؟!

ئەو ئەندازىرىكى شارەزا بوو، ئىنجا من دىلم دايەو و
وتم:

نەخىر...؟!

لە وەلامدا وتى:

راست دەكەيت، كالداس، گورگە، ھىچى لىنايەت، لەم
دەريايەدا و لە كاتى جەنگەكە، پاپۆرىكى نقووم كرد...!
بەراستى قسەكانى لويس ھىمن و ئارامى پى
بەخشىم، دلىيائى كردمەو، كە لەسەر ئەم پاپۆرە
كەسى زامدار نابىت و كەسىش ئازارا ناخوات... بەلام!
كە دىمەنى فىلمەكەم بەبىر دەھاتەو سەغلەت دەبووم و
چۆكم دەشكا..

بەدرىژايى ئەم شەو، دەريا توورە و ھەلچوو بوو.
ھەر بىست و چوار سەعاتم ماو بەگەمەو منالەكانم بە
دیداریان شادىم زۆرىش دەمىنمەو و زۆر دوا دەكەوم لە
مارى چاوشىن، من ھەر بۆ خۆم شەيدای نوسىنى نامەم،
ئىنجا بۆ ماری بى...؟! لەگەل لويس، مىگىلمان ھەلگرت،
بەستەزمان بوو، لەوەتى بەرپىكەوتىن زادى نەچۆتە
ھەناوى، سەروسىماي گۆرا بوو، پەنگى نەما بوو!
توانای قسەکردنىشى نەمابوو، ھەر بە يەكجاری فەوتا

بوو. وای لیّهات، لیی دترسام، بهسته زمانه، بو وای
شپړزه بوو.

کالداس، کهوته سهما، بهرز ده بووه و داده بهزی،
گاڅا بو پیش و گاڅیک بو پاش ده چوو، له سهعات دهی
شهووی روژی (۲۷) ی مانگی فبرایه، شوینه کهم ترسی
کهیشتی، نهو پیاوانه ی له سهر پرده که بوون، دلّم بویان
دترسا، له دواي نیوه شهو به لویسم وت:
دلّت نه هاته دهره وه...؟!

به لام نهو هیچ نه گورابوو، به په قی وه لامی دامه وه:
"پیش نه وهی دهریا من بشیوینیت، من نهو
دهشیوینم!"

به لام نه مجاره دهرپرینی رسته کهم وهک جاران گرم
و گور نه بوو. بانگیان کردین، هه موومان بو لای راستی
پاپوره که بچین. که نهوهم بیست ترسام، به راستی دلّم
شیوا.

بوم پروون بووه، که کالداسی زه بلّاح، بو لای چه پ
ده چیت. ترس له لایه ک و هه موو گیانم ته پر بیوو،
سه ماشم بیوو، لهو کاتانه دا، عه ریف میگیلم
به بیره اته وه، لهو کاته ی که نه یده توانی سه ری
به ربکاته وه. که چاوانی تیکچوو بوون، که ویستی

هه لسیټ، سهر و سهر که و ته خواری، به چوار دهسته
به رزمان کرده وه و له سهر نوینه که ی خویدا دریزمان کرد.
لیی نزیکبوومه وه و ویستم به بزه ی بهینم وتم:
"ئه مجاره دوا جاره، واز له کاری ده ریا بهینین،
ته واو..! تو ده لیی چی.."

له کاتر میڤری چواری روژی (۲۸) ی فبرایه ردا، له
دواوه ی پاپوره که دا، کۆبوینه وه، له کۆبونه وه که دا، رامون
هیڊیرا و سه روکی دووهم گویارمۆ روز، ئاماده بوون.
ئیمه ش شه ش که س بووین. من و هاوړیکه م ته ماشای
کوگی خه لووزمان ده کرد. بیرم بو ئه وه چوو، ئه مجاره
دوا جاره له م پاپوره دا ده سوړیمه وه، دوا جاره..! پاشان
.. له کاتر میڤری هه وتی به یانی پاسه وانیک هات و منی
گوړی، دیسان بیرم له وه کرده وه، که ئیشه که، دوا
جاره..! هیشتا هیچ پروی نه دابوو، به لام! باهوژه که، به
ته وژم و به هیژ ده بوو، رامون هیڊیرا له دوا یی کال داسدا
بو لويس روڼجیفو، له بنکه ی رزگاری و فریا که وتن بوو،
سه ماعه ی له گوئی کردبوو، میگیل ئورتیگای به سته زمان
له بهر ژانی سهری، گینگلی ده خوارد و خوی له په پویه ک
لوول دابوو، ئه م دیمه نانه، دیمه نی هاوړیکانم، دوا دیمه ن
و دوا جاره که به سه لامه تی ده یانینم، زوری نه مابوو،

دەرياي گەورە و ھار و شىت قوتيان بدات و ھەموويان
بفەوتىننيت !

برادەريک چەند پارچە کارتۆنيکى کۆکردەو، تا لە
سەريان بخەوئ، ھەندىکيشيان چاويان بپيپو، ئاسمانى
شين و جوان، ھىدى ھىدى باھۆزەکە بە تەوژم تر
دەبوو، وای لىھات نوستن و ئارامى لەسەر پشتى
پاپۆرەکە نەما .

-۲-

لويس رۆنجيفۆ، پرسىارى کاتى ليکردم، منيش وەلامم
دایەو، کە سەعات یازدە و نیوی تەواو، بپووە یەک
سەعات، پاپۆرەکەمان ھاوکیشى نەمابوو، پاپۆرەکەم زۆر
بە ناپەسەند دەھاتە پيش چاو، زۆرى لى دەترسام . ديسان
بە بلندگۆو ھاواريان کرد .

"ھەمووتان، بۆ لای راستى پاپۆرەکە رابکەن و کەس
لە لای چەپ نەمىننيت" .

من و ھىديرا . ھەر ماینەو و زۆریش بىرم لە عەریف
ئۆرتيگا دەکردەو . ئەو سەرسوڤانى دەرياي پيپو
نووسابوو، ژانەکەى زۆر بوو، ويکھاتبوو . لەم خەيالەدا
بووم کە پاپۆرەکە خوار بۆو ! وەک بىھوئ سەروين بىت،

هه ناسه م گيرا! سهرسام، چه په سام. شه پۆلى توند و
گه وره ي ناوى دهريا به تورپه يى، خوى كرده ناو پاپۆره كه،
به يه كجارى ته پ بووين، وهك نه وهى تازه له ئاوا
هاتبێتینه ته دهري، له پياوى ناو ئاومان ده كرد، هه تا كوني
گويمان پى ئاوا ببوو، راسته گهر بلىم لويس روڤجيفو
ميشكى ناو كه لاله سه ريشى پى ئاوا ببوو، بۆيه بينيم زور
تورپه ببوو، يه كه م جاره وا به تورپه ييه وه ببينم.

"هه ي نه فرهت لىكراو، هه ي پاپۆرى سه گانى، ده ته ویت
وه رگه پیت...! ده ته ویت نه گه پیت ته وه دۆخى جارانت...".
له ناکاو، رامون هیدیرا، هاوارى كرد:

گشت گوريسه گانى كه لوپه ل و زه خيره كان به خیرایى
بپسینن!

گشت گوريسه گان بقرتینن و کالاکان شوپكه نه وه بۆ ناو
ئاو! با بارمان سووک بیت!

من يه كه م كه س بووم، به م برپاره م زانى، كاترژمير ده ي
ده ويست بۆ دوازه . به كارى پۆكردنى باره كه ده لىين
"مالينى بار بۆ سووكردن". بۆيه ده بى چەندین ته له فزیۆن
و رادیۆ و جلیشۆر و به فرکه ر هه بوو، هه موویان فرییده ينه
ناو ده ریا، ده بى ئیمه ش، ده ریاوانه گان، پاشکۆی پاپۆره كه
چۆل بکه ين و روو له بنكه ي پيشه وه بکه ين، نه گه رنا

شەپۆلەکان بە ئاسانی پاپۆرپکی وا سووک و بی بار
دەفرینیت!

پاپۆرەکه، بە نەبەزیوی و چوست پرسی دەبیری و
شەپۆلەکانیش ھاژەیان دەهات، ھێدیرا، خۆی لە
چارۆگە یەک لوول دا و پالکەوت، ئاوەکەش وازی نەدەھینا،
ئەمجارە بەتوندی شالۆی ھینا، بەلام، ئەوەمان باشبوو،
چاک خۆمان پێچابۆو. دەنگی ھات، بیریاریاندا، گوریسەکان
بێچرپنن و خۆمان بە قایشی رزگاریوون بێستینەو.

کە شەپۆلەکه، رادەوہستا، بێدەنگییەکی بەسام خۆی
دەنواند و ئاسۆی بەرامبەرمان کپ و بی خشپە دەبوو،
تەنیا گویم لە چرکە ی کاتژمێرەکەم دەبوو، جارجاریش
نیگام بوو لویس رۆنجیفۆ دەکرد، کە بە دەستی
بەلندگۆکە ی گرتبوو و بە دەستەکە ی تری قایشی
رزگاریوونی بە دەستەوہ بوو.

دە دەقیقە ی تەواو، خۆم بە چرکە چرکی سەعاتە کەمەوہ
خافلاند، رامون ھێدیرام لی دیار بوو، وەک بت راوەستابوو،
نەدەجولاً. ویستم بزائم، بەراستی وەک بیرم بوو دەچییت،
چارە کە سەعاتیک ماوە بوو دوازدە، تەماشای سەعاتە کەم
کرد، کە جولامەوہ، زانیم جەستە و دەستم، ھەمووی
کەوتۆتە ناو ئاوەکە، پاپۆرەکە چرکە یەک بە ھەواوە

راوه ستاوه، باره که ش گل ده بیته وه، بۆ ناو ئاو. ئاو گه یشته
 گه ردم، که وتمه مه له و نقووم بووم، سه رم ده ره یئایه وه،
 ملم دریژ کرد تا نه خنکیم. لویس رۆنجیفۆم لئ دیار بوو،
 خۆی گیر کردبوو، ده ستیشی هه ر به بلندگۆکه وه بوو. یه ک
 دوو چرکه له ناو ئاوه که مامه وه، زۆری نه مابوو بخنکیم
 ئه گه ر سه رم به رز نه کردبایه وه، ئه گه ر هه وای فینک و
 شیرینی ئاسۆی ده ریام هه لئه مژیبایه، ئه وای بیگومان
 ده خنکام. دووباره سه رئاو بوومه وه. چاوم له سه ندوقیکی
 باره که مان گێرا، له گه ل شه پۆلی تووپه و توند بووم، ته نیا
 بووم...

-۳-

هه ر دوو سه د مه تر له کالداس دوور بووم، که نقوم
 بوو، که لیّم گوم بوو! سه ره تا خۆم به ته نیا له سه ر
 روی ئاوه که ده بیینی، ته نیا بووم! پاش گافیک. کۆمه له
 سه ندوق و هه گبه و ده سته ی به ستر او له باره که که وتمه
 سه ر ئاوه که. به که لوپه ل و کالاکاندا دیار بوو. که وای،
 پیش گافی، پاپۆریک لیّره نقوم بووه! بیجگه له و شتانه
 هیچی تر نیشانه ی بوونی پاپۆریک نه بوو له سه ر ئاوه که.
 دهنگی جیم ئامادۆر کاربللوم هاته گوئی، ئه و سه روکی

يه كه م بوو، لاوښكي قوژ و رووخوش بوو، كه نوم بيني،
 يان گويم له دهنگي بوو، مه زاجم كرايه وه، هه ستم كرد،
 ته نيا نيم، خه لكی تریش هه ن و ماون و هاوړيم هه س.
 دوايي هاواري چهند كه سي تریشم بيست، له دووره وه
 نوزه يان دهات، هه ر نه وهنده بوو گويم ليښو. نزیکترین
 ئاوه داني و شار دوو سه د ميل دووره، زور دووره. كه
 بېرم له دووریه كه كرده وه، دلته نگ و بيزار ده بووم،
 به لام پشتم به سه ندوقه كاني سه ر ئاوه كه قايم بوو،
 ده هاتنه پيش. دللم خو ش بوو. كه ده توانن پاريزگاريم
 بكن، هه تا ده گه نه فریام .. دوايي دوو به له مم لي
 به دياركه وت، سه وله كانيان نزیکه ي هه فت مه تر ليتيان
 دور بوو.

كه رچی هاوار و نوزه ي هاوړيكانم، ديمه ني كاره ساتي
 جه رگېر و پرسه دار بوو، به لام ده ركه وتني دوو به له مه كه،
 له م روژه ره شه دا، بوونه فریسته و فریام، هیوام په یدا
 كرد. يه كه میان، ژيړناو بوو، گوم بوو. كو ششم كرد، تا
 نه وه ي دووهميان نقوم نه بووه به مه له خو می بگه يه نمي،
 هه تا ماندوو نه بووم و تاقه تم هه يه .. با بيگه مي. ترسام
 سه ندوقه كه جي بهيلم بو به له مه كه برؤم، نه ویش نقوم
 بي. ده ترسام. له دوايدا بريارم دا بو لای به له مه كه

بچم، به سئ ده قیقه گه یشتمه لای، هر گه یشتمی و
 نه گه یشتمی، لیم گوم بوو، له به رچاوان ون بوو! به لام!
 شوینه که یم ده ستنیشان کردبوو، ده مزانی ده یدۆز مه وه،
 له ناکاو بۆم به رزبۆوه، له ته نیشتم وهک بوک راوه ستا،
 ده سته جئ پرم دایه به له مه که، به سئ باسکه مه له
 توانیم ده ستگیری بکه م، به له میکی سپی و گه وره و چۆل
 له م کات و له م ته نگژده دا دلت چی ده ویت... خۆم هه لدایه
 ناوی و پر به دل و به شادییه وه وتم، ئۆخه ی!

سئ براده رم لیده رکه وتن، هاواریان ده کرد، خۆیان به
 که لوپه له شیرزه کان گرتبۆوه، هیشتا قایشی
 رزگار بونیان پیوه مابوو، هر ده مه تریک له من دوور
 بوون، به ده ست شه په شه پیان ده کرد، تاقه تی مه له وانیان
 مابوو. منیش به هه موو هیز مه وه که وتمه سه ولدان و
 بۆیان چووم، هر چند تاقه تم هه بوو، سه ولم لیده دا،
 لويس رۆنجیفۆم بینى به هیوا و برپاوه باسکه مه له ی
 ده کرد و به ره و من ده هات، قسه که م به بیره اته وه، که
 ده یوت:

"من ده ریا ده شیوینم و ده ریا ناتوانی من
 بشیوینی...!"

هەرسى برادەرەکانم لىۋە نىار بوو، ھەر يەككىيان لە
 قۆلىك بوو، بۆ کاميان بچم! ئەو بىرپارە زەحمەت بوو، بۆ
 کاميان بچم...! پىش چەند ساتىك ھىدىراي پالەولن لە
 تەنىشتەو پالى دابۆو، ئەدى رۆنجىفۆى ھاوړىم، ئەو لە
 ھەرىوکیان باشتەر بوو...! ئەو بە بىرواي بەھىزەو دەھات...
 بە جەرگبوو، بە جەرگ ... بۆ لام دەھات، دىاروو رەنگە
 بگاتە من، ئەگەر گەشتبايە لام دەبووینە نوو کەس. ھەر
 چەندى پىم کرا، کۆششم کرد، بە لام! بە لەمىكى نرێژى نوو
 مەترى و من ماندوو و ترساو، زەحمەت بوو بتوانم رۆتر
 بەرەو لای بىرۆم... من ماندوو و شەپۆلى گەرەى شىت،
 زەحمەتە! بىنىم، ئەولارد و کاستىللو و خۆلىو ئەمانۆر
 خۆيان بە مى يەكترى شۆپرکىبۆو، ھەرسى مەتر لە من
 نوو بوون، گەر کەمىكى تر بۆ پىشەو ھەنگاویان ھەبوايە،
 ئەوا ئەمتوانى سەولەکیان بۆ نرێژ بکەم و رايانکىشم، بە لام!
 داخى گرانم ئەو شەپۆلەى کالداسى زەبەلاحى گوم کرد. منى
 لە وان نوورخستەو و ئەوانى گوم کرد و خنکان! بە لام
 لويس رۆنجىفۆ بە ھىمنى و ئازايانە ھەر دەھات... ھەرىو
 مەترى مابوو بەگاتى، رۆدى نەمابوو سەولەکەمى بگاتى و

بانگی کردم، دهنگی ئەو دههات، هاواری ئەو دههات، بەلام
 وا دهزانم دهنگی منی نه دهگەیشتی، کهوتم و ناتوانم، تو
 وەرە، کۆشش بکە، تو وەرە .. تو وەرە بەرزە و کهمیکی تر
 وەرە پیشەو وەرە .. دەی وەرە .. تا سهولەکه می پەوانە
 بکەم .. هەتا ئەو خۆی پێ شۆر بکاتەو، بەلام، شەپۆلەکه،
 ئەمجارە وای شیواند، کهشەکهی گۆرا، پێنج مەتر
 دوورکەوتەو، هەر چەندی ویستم خۆمی بگەیهنمی، نهکرا!
 بەلهمه که گیربوو و نه جولا یه وه . ئەوم لی دیار بوو، دوا
 هاواریشم گوی لی بوو، هەر هاواری دهکرد .

داوای دهکرد، فریای بکهوم . بەلام شەپۆلەکه و دەریا
 شیتەکه گومیان کرد، چەندی تەماشام کرد و چاوەپوان بووم
 و هیوام هەبوو سەر ئاو بکەوێتەو، که برادەرەکانم گوم
 بوون، هیچ شتم لە بەرچاوان نه ما، بەلام نه شیوام و چاوەپێ
 بووم . بایهکی بههیز له کراسه کهی بهرمی دهدا، بایه که وهک
 سه گوهر دهنگی دههات، لهو کاتانه دا بیرم لهوه کردهوه،
 پهنگه کالداس تقووم نه بوو بیت، پهنگه خۆی گرتبیتتهوه . خو
 ئەگەر کالداسیش تقووم بوو بیت، ئەوا برادەرەکان، بههۆی
 شەش بەلهمه کهی ئاو کالداس و ئەو چەند بەلهمه بچوکانە
 راو و کهلهکی تایبەتی تر، رزگاریان بووه، بی هیولو رهشبین
 نه بووم، هەر ته نیا نامینمه وه، زۆر ناخایه نی، هه والیان ده بی،

دهنگيان دهبي، نواييش، دهگه نه فريامان و پهلمان دهگرن و
رزگارمان دهگه، سعات دوازدهي نيوهړو بوو، تيشكي
گهرمي خوړ خوشيه كي ده به خشي.

-۵-

ئو دهمانه ي هاورپيكانم له نازار و چهرمه سهری و كوشش
بوون بو رزگار بوون، ئه وهنده ي قسه م له گه ل كړدن و پيش
خنكاندن يان هاوريان كړد، ئه وهنده ي له گه ل نقومبونه كانياندا
بووم، چهندي سه وله كه م بويان ره وانه ده كړد، سه وله كه م
ره پيش ده كړد و ليان ده چومه پيش و شه پولي شيتي تر
هاتن، ماو ديه كي زور بوو، وامزاني سي سعات ده بيت، به لام
له راستيدا هه مووي ده ده قيقه بوو، ئو هه موو ديمه نانه
هاتن و روښتن، وامزاني ماو ديه كي دريژ و زوري نه ماو
فرياكه ره كان ده مگه نئ و به ده ستي دهر مده هينن، به لام
دهر چوو، ته نيا ده ده قيقه بوو!

بيرم له وه ده كړد وه ئه گهر ئه وان دواكه وتن، ئه گهر سي
سعاتيان پيچوو، ئه گهر هه ر ئيستا نه هاتن..! هه رگيز به رگه
ناگرم، دلم شق ده بات. ده بي كول بده م، خو م بفه وتينم
چون ده كړئ! بي نان و بي ناو، ئه دي گهرماكه، كه لاله ي
سهرم ته قئ! كلاوه كه شم له سهر نه ما بوو.. ئه ويشم چوو.

هه ناسه يه کم هه لکيشا و سه رم له ئاوه که هه لهينا، تا که ميک
 فينکم بيته وه و تينو يتيم بشکيت، ئاوه که سوپر بوو،
 که لکی ته وه ی نه بوو قوميکی لی بخومه وه! هه ستم به ژان و
 برينیک له چۆکدا ده کرد و پانتۆله که شم ته پو ته سک بوو،
 بۆيه نه ده کرا و نه ده بوو هه ليکه م و ته ماشای برينه که ی
 چۆکم بکه م. نه مده زانی برينه که م چيه، قوله، سه رچيغه يان
 هه ر دامالايه، رهنگه که به ربوومه ته وه ئازاری به رکه وتبی،
 يان، له هه لگيپر وه رگيپری ناو کالدا سا ئازارم خوار دييت،
 هه تا پشوم نه دا و برينه که سارد نه بۆوه، هه ستم پی نه کرد،
 خوينيشی لينه هات، دياره هه ر به ئاوی سوپری ده ريا که
 برژاوه ته وه ..

ده مزانی به چی خۆم بخافلینم، به چی خۆم خه ریک
 بکه م، تا ته وان دین، تا ده گه نه سه رم، هه ر هيچيان پی
 نه چييت، سی سه عاتی ده وييت .. به لام .. که ميک سه يری
 کاتر ميژه که ی ده ستم کرد، ته نگوستيله که ی په نه جم
 ده سوراند و شتم به بير خۆم ده هينايه وه، که پار له قرتا جه
 ته م ته نگوستيله م چه نگ که وتبوو، ته دی زنجيره که ی ملم، که
 به سی و پينج بيزۆس له ده ريا وانيکی خۆمانم وه رگرتبوو،
 ته وانه ش گاڤيکی تری خافلاندم، ده ستم بۆ گيرفانم برد،
 کليلی دۆلا به که م، هاته ده ست، سی بليتی به ريديشم

دۆزیه‌وه، که دوکانداریک له موبیل بو یادگار پیشکەشی
کردم، گەر ئیستا شووشەیه‌کم له‌لابوایه، هەر سێ بلیته‌کانم
ده‌هاویشه ناوی و به‌ ئاومدا ده‌دا، ته‌وه‌ش جارێ ده‌ریاوانی
سه‌رگه‌ردان و به‌جیماو ته‌نیا وایانکردووه، منیش وام ده‌کرد!

بهشی چوارهم

-۱-

کاترژمیر چواری پاش نیوه پۆیه و ده‌ریا هیمنه، بیجگه
له‌ رووی ده‌ریا و سنگی ئاسمانی شین هیچی تر به‌دی
نه‌ ده‌کرا، هی‌لێک، خالێک، روانگه‌یه‌کم نه‌بوو رووی
لێبکه‌م و بووی بچم، ئه‌وه‌ دوو سه‌عاتی ته‌واوه‌، من
ده‌پۆم، بایه‌کی به‌هێز پالم ده‌دات، ده‌پۆم، نازانم به‌ره‌و
کوینده‌ریم ده‌بات. زۆر خێرا ده‌پۆیشتم، خو ئه‌گه‌ر هه‌موو
هێزم بو سه‌ول لێدان به‌کاره‌یتابایه‌، ئه‌وه‌نده‌ خێرا
نه‌ده‌بووم. ده‌مزانی ئاسته‌که‌م راسته‌ و راست ده‌پۆم،
به‌لام! ئه‌وه‌م نه‌ده‌زانی، بو که‌نار ده‌پۆم، یان بو قولایی
ده‌ریا. ده‌بی که‌سی هه‌بیته‌ بیرى بو ئه‌وه‌ بجیت، یان،
هه‌ست بکات، مرقفیک له‌ قولایی ده‌ریایه‌ و ته‌نیا و بی
ئاراسته‌ ده‌پوات و روانگه‌ی دیار نییه‌..؟!؟

ئه‌وه‌ دوو سه‌عاته‌، ده‌قه‌ ده‌قه‌، رووداوی کاره‌ساته‌که‌
دینمه‌ پیش چاوی خۆم، هه‌ر له‌ ساتی وه‌رگه‌رانی
کالداس و خنکاندنێ هاورپیکانم و ته‌نیا یی خۆم.
"ده‌بی ئه‌وه‌ هه‌واله‌ نه‌گه‌یشته‌بیتته‌ قرتاجه‌!"

"ده بئی که ی بیڼ... یان که ی و چوڼ شوینی
 رووداوه که و من ده دوزنه وه؟! " به م ورده خه یالنه، خوځ
 ده خافلانده و دلی خوځ خوشده کرد و هیوام لا که لال
 ده کرد. سهوله کانم کرده وه و له تهنیشت خوځ دامنان،
 به په روښه وه ته ماشای ئاسمانم کرد، چاوه پروانی فرۆکه ی
 رزگار که ر بوم. به لام! لیوه کانم به ئاوی سویر
 ده برژانه وه، سوتانی لیوم خه یالنه که ی ده چراندیم. دلم
 گیرابوو، هیچم بو نه ده خورا و پیویستم به خواردن
 نه بوو، پیویستم به فرۆکه ی رزگار که ر هه بوو. هه ر ئه و
 نیازهم هه بوو، به و هیوا یه وه ده پرویستم و وامده زانی چهند
 برۆم باشتره و رزگار که ری ده رده که ویست. دوگمه کانی
 کراسه که م کرده وه و ئاماده م کرد، هه ر که فرۆکه که
 ده رکه وت، زوو زوو له به ری بکه مه وه و بو ی راوه شیتم، به
 چوار ده وری خوځمدا ده مروانی، له کاتر میډ دووی پاش
 نیوه پو دنگ و گڤه ی ناسازی بایه که دلته نگي کردبووم،
 له و ساتانه دا هاوار کردنه که ی لويس روځیفوځم به بیر
 خوځمدا ده هیڼایه وه، که بانگی ده کردم، بو ئه وه ی رزگاری
 بکه م، یان ده موت:

ئه وان نه خنکاون و وهک من به جینه ماون و ته نیانین،
 هه ر که سه و له ناو مال و منالی خو یه تی، شادمانن و

پېدەكەنن، وا منیش لیږه چاوه پړی فرۆكه يه ك دهكهم و
بمگاتئ و گوریسه په یژه يه كم بو شوړپكاته وه و بوی
سهرکه وم.

"سهره! كات دهرات و درهنگ داهات و نه هاتن!"
"حه قیانه! تا هه موو كوډه بڼه وه و سهرژمیری دهكهن
و بویان ناشكرا ده بی، كه وا من جیماوم و ته وهش
كاتژمیریكي دهویت و خو فرۆكه كهش نیو سه عاتی
دهویت هه تا هه لده ستیت و هه تا دهگاتئ، هه ر دین و
زووش دین، به لام! ده بی من بهرگه بگرم و سه برم
هه بیټ.."

"گومانی تیدا نییه له چوار و نیوه وه، حازرن و
دهگنه سهر سهرم..."

-۲-

یه كه كم جار ده مووت، زور زه حمه ته، من به ته نیا
بتوانم سی كاتژمیریش بمینمه وه، پینجی ئیواره، بوه
پینج سه عات، راهاتم و چاوه پوانیم لا بوه ئاسایی، خوړ
به ره و ئاوا بون ده چوو، خوړ به رهنگیكي سوور و
به گوره یی له بهرام به رمد ديار بوو، "ئستا ئاسانه و
چاك ده توانم نیشانی مه لېه ندی هاتنی فرۆكه بكهم."

خۆرى سۈر كەوتە لاي چەپم و منىش تەماشاي
بەرامبەرى خۆم كىردو چاۋەكانم زەقتەر و گەۋرەتر كىرد و
رازى نەبووم بۆ يەك چىركەش چاۋەكانم بنوقىنم، ھەر
چەندە ئاۋىشى دەكرد، بەلام من ھەر تەماشاي بەرامبەرم
دەكرد، بەكلۆفەۋە و لەناو تارىكىدا تا كاترەمىرى شەشى
ئىۋارە، تەماشاي بەرامبەرى خۆم كىرد، لە دلى خۆمدا
دەموت:

"باشە لەم ئەنگۈستەچاۋە تارىكەدا، چۆن فرۆكە، من
دەبىنىت، ئەدى من، چۆن فرۆكە دەبىنم، زەحمەتە...!"
دلى خۆم خۆش دەكرد، بەۋەى كە فرۆكە گلۆپى
سۈر و سەۋزى پىۋەىيە و بەئاسانى و بەخىرايى
دەبىنم، بەرەو پىرم دىت... كە رەنگى ئاسمان سۈرتر
ھەلگەرا، كە بوۋە پەمەيىەكى تۆخ، دلشاد بووم...! ھەر
لەبەرخۆمەۋە وتم:

"ئىستا كاتەكە باشە و چاك و جوان دەستنىشانى
فرۆكەى پى دەكرىت".

كە يەكەم ئەستىرە دەرکەوت، وامزانى، ئەستىرەكە
وتى، ئەۋا شەۋ داھات!

كەمىك تارىك داھات، چاۋ چاۋى نەدەدىت. دەستى
خۆم لى ديار نەبوو! نۆر بىزار و پەست بووم، كە رۆژ

بوه وه، وا دلتهنگ و په شیوکاو نه بووم تاسابووم، گهر ئاوی
 ژیر به له مه کهم نه جولابایه، هه ستم نه ده کرد سواری هیچ
 بوویمه! ده ترسام، له ژیانما نه وهنده نه ترساوم، سه رسام
 ببووم، هه ستم به ته نیاییه کی نه فسوناوی و چوئی کرد.
 دوباره ویستم به کاتر میړه کهی ده ستم خوځ خه ریک بکه م،
 کات دهی ده ویست بو حوت، ماوه یه کم رابورد، وام
 هه سته کرد، سی سعاته، به لام که ته ماشای ده ستم کرد
 و دیقه تم دایه سعاته کهم، بینیم، هه پینج ده قیقه یه.
 میلی کاتر میړه کهم له سه ر ژماره ی حوت وه سقا، خه نی
 بووم، توخه ی، خو گه یشته حوت! ئیستا خوړ سیواړه ی
 ده دات و به یانی ده بیته وه، فروکه کان به هه شتاوی بووم دین،
 به په له ن و چاوه پین، روژ بیته وه! به لام که سه رم
 هه لبری، به یانی چی! ئاسمان سینگی مشته ئه ستیره ی
 پرشنگداره و تازه، ئیواړه یه!

له سه رمانا ویکه اتبومه وه، گهر چی بایه کی ساردی
 ده مات، جله کانیشم هه موویان ته پ بوون، هه رکه س
 سواری به له م بیت، پی خوشبئی و پی ناخوش بیت،
 هه ته پ ده بی، به لام به له مه که وهک سه به ته یه که له سه ر
 ئاو. ده له نگا، هاتوچو ده کات، به قولایی مه تر و نیویک
 چووبوه ناو ئاوه شیرتی نه که وه. ئیمه چل خویندکاری

دهريوان بووين، دهرسمان دهخويند و نموونه يه كي
 بچو كي به له ممان له پيش بوو، برېږه يه كي تيز و
 پاريزه ري له ژيره وه بوو، باش بوو، نه وه م به بيرهاته وه،
 به وه دل م كه ميك نه هوهن بوو، ترسي نه وه م نه ما، كه
 گيانه وه ريكي زه به لاهي ژير ناو بتوانيت توخني بكه ویت.
 دياره كه ماموستا كه م، نه و بيردوژ و راستي ي له
 گيرفاني خو ي دهرنه هينا بوو، به لكو ديار بوو، كه
 تاقيكردنه وه ي له سهر كراوه و به نه زمون سله ميندراوه،
 هه روه ها، زورم به بيرده هاته وه، ئيمړو سووديان زور بوو،
 نه وان ده يانوت، مړوځي ناو ده ريا و له سهرپشتي به له م،
 نابي له سهر روځي به له م دابنيشيت، نابي! نه گه رنا
 توشي چه رمه سهر ي و په لامار دهر ي، هه روه ها گشت
 گيانيشي ته ر ده بيت، نه گه ر نه وه شم نه زانيبايه، خو من
 ترساو و ته نيا و دل سوار، چو ن ده ويړم، وا دانيشم..!

قهت نه مزانيبوو، له ئاسمانا و به شهو، نه ستيره
 نه وه نده زورن. نه ستيره كان وينه كانيان له سهر رووي
 ده ريا كه دا دهرده چوو، زوربوون! بستيك نه مابوو وينه ي
 نه ستيره ي لي نه بيت.. ئاي كه نه ستيره زورن، له سهر
 رووي ده ريا ديارن و ده جريوينن.

ئیواران، له گه‌ل رامون هی‌دیرای هاوریدا، به بالووره و
 وتنی گورانی و ئاوازی گیتاره‌وه ته‌ماشای ئه‌ستیره‌انمان
 ده‌کرد. له‌سه‌ر رۆخی پردی مانگا داده‌نیشترین، هیشتا
 تیشکی هه‌تاو ده‌رنه‌که‌وتبوو، ته‌ماشای ئه‌ستیره‌کانمان
 ده‌کرد، ده‌چووینه لای سیرو دی‌لایوبا، له‌وی ئه‌ستیره‌کان
 جوانتر دیار بوون، تا خۆر هه‌ل‌ده‌هات.. برپا ده‌که‌م
 خه‌لکی زۆر ئیستا ته‌ماشای ئاسمان ده‌که‌ن و چاویان
 به‌ ئه‌ستیره‌کان به‌نده، وه‌ک من ته‌مasha ده‌که‌ن.. وه‌ک
 من.. به‌م خه‌یاله! دلم قیچیک کرایه‌وه.. که‌یفم ساز
 بۆوه.. خه‌لک هه‌ن، وه‌ک من چاویان له‌ ئاسمانه‌ و سه‌یر
 ده‌که‌ن!

شه‌وی یه‌که‌مم به‌ ناخۆشی رابوارد، هیچ نه‌بوو
 پێوه‌ی بخافلیم، رۆژه‌که‌ش، کاتی ترس بوون له
 گیانه‌وه‌ر و مه‌راق خواردن له‌ سه‌یرکردنی کاترزمیره‌که‌ی
 ده‌ستم، له‌ داخانه، زۆری نه‌مابوو، سه‌عاته‌که‌م له‌ ده‌ست
 بکه‌مه‌وه و فری بده‌مه‌ ناو ئاوه‌که، ئه‌و سه‌عاته‌شم
 نه‌ویست، سه‌د قات خۆشته‌ له‌ سه‌یرکردنی کات و
 چاوه‌پوانی. ئه‌گه‌ر واش نه‌که‌م، با له‌ ده‌ستی بکه‌مه‌وه و
 له‌ گیرفانی پانتۆله‌که‌می بیه‌ستم و له‌ کۆلم بپیته‌وه،
 به‌لام! دوودل بووم، ئه‌وه‌شیانم نه‌کرد، به‌هه‌مان شیوه‌ی

دویڼی نیوه پو، ده قیقہ، ده قیقہ، تہ ماشای کات و
 میلہ کانیم ده کرد. قورگم پر ببوو له گریان، هه تا نیوهی
 شه ویش، خه وم نه هات، نیازی خه وتنم هه نه بوو.
 سه ره تا، تہ ماشای ئاسمانم ده کردو وړکم له وه گرتبوو،
 فرۆکه یه ک بیته فریام و به رزم بکاته وه، وا ئیستا
 نه وه شی هاته سه ر، چاوه پروانی پاپوړی بووم، تہ ماشای
 ئاسوی دوورم ده کرد و به تہ مای ده رکه وتنی رووناکی
 پاپوړیک بووم، چاویک له ئاسمان و چاویک له ئاسوی
 به رینی ده ریا. سه رما زورتر کاری تی کردم. هه ر ده هات
 ژانی چوکیشم زورتر ده بوو، به لام، نه وه م چاک ده زانی،
 که، سه رما ترس و ژان و تہ نیایی و چاوه پروانی،
 هه موویان ده چنه وه مالی خویان، نه گه ر چرای پاپوړیک
 ده رکه ویت، وهی نه گه ر ده هات، هاواریکم ده کرد، دونیام
 به ئاگا ده هیئا.. پاپوړم ده هیئا و ده هات..!

كازيوه، زوو دهرنه ده كهوت، شهوم له رۆژ به دريژتر
 ده زانی! وهك پۆژانی چاوه پوانيم، له سهر رۆخی به له مه كه
 رۆنيشتم، به هزري من، ئەم شهوه، له دوازه كاتر مێر
 دريژتر بوو، ده بێ ئەم شهوهش له شهوه كهی تر دريژتر
 بێت؟! بێ وهستان، به له مه كهم ده پۆيشت، به لام! چۆن
 بزنام، چەند رۆيشتووم، چەندم بريبوو، خو هيچم نه هاته
 پيش، هيچم لى ديار نيه! نيشانه يهك، بۆيه وام ههست
 ده كرد، ههر له شويني خۆم و يهك سانتيمه تر نه جولاوم.
 كاتر مێر ههوتى به يانييه. كاتى پازاندنه وهى ميژى نان
 خواردنى به يانييه، سه رميژ پرە له هيلكه و په نير و نان و
 سيو و گوشت، هه موويان ريزكراون، ليكاوم هاته خواري،
 ههستم به برسيه تي كرد و خواردنم به بير هاته وه.
 بۆ ئەوهى نه وسه كهم بره ويته وه و خواردنم له بير
 بچيته وه، سه رم له ئاوه سویره كه هه لينا، سه رما
 ته زاندمى. له به رخۆمه وه، وهك هورينه بكه م. ده مووت:
 "بلى، هه ي گه وچ و نه فام، گيليكى وهك من، بۆ
 له گه ل رامون هيديرا كشامه وه دواوه، خو كارى كم پى
 پانه سپيردرا بوو؟! بۆچى كشامه وه پشته وهى پاپۆره كه؟!"

به خورایی و بی مه به ست چووم، خوّم تیهه لقورتاند،
هر به گه لی که و تم، بلی بو وهک به ردیک له نه رزه که
نه ده چه قیم! بو جولام! نیستا وهک نه و رزگارم ده بوو،
توشی نه م روزه ره شه نه ده هاتم، نه وهش به ده ختی
خومه؟! "

زیاتر دلته نگ و ته نگه نه فهس ده بووم، دیسان به
نیازی نه وهی کوّتی نه م خه یاله به رم بدات و وازم لی
بهینیت، ته ماشای سه عاتی ده ستم کرد، هیور و شادمان و
دلگهش بووم، چونکه زوو بوه سه عات یازده و نیو. با واز
له کاترمیر و نیوه پو بهینم.!

"ده بی نیستا بزنان من دیار نیم، باشه، بو نانیرنه
دوام، بوچی له دوام ناگه پین...؟! تاوانی خوّم بوو، له
کالداس دابرام. بوچی توشی نه م به له مه بووم، نه گهر
وهک هاوړیکانم خوّم گیرکردبایه، نیستا ساغ و سه لامهت
ده گه رامه وه...! "

له دووره وه خالیکی رهش و بچوک، به قه د ده نک
نیسکیک دیار بوو، هه لسامه وه سه ری، چاوه کانم بووی
به ندکرد. نه وه ندهم ته ماشا کرد، هه تا ریشکه و پیشکه ی
کرد، چاوه کانم ئاویان کرد. بازنه ی ره نگا و پره نگ له پیش
چاوانم دروستبوون. نوایی زانیم فرۆکه یه. بوّیه کراسه که م
تاماده کرد، که نزیک که وته وه بوّی راده وه شیتم.!

بهشی پینجه م

-۱-

پینج دهقیقه ی تهواو کراسه که ی دهستم راوه شاند،
هه مووی به فیرو چوو، رهنج و هیوام به فیرو چوو..! نه
فرۆکه منی دیت، نه بو رزگارکردن و هه لگرتنه وهی من
هاتبوو. تیگه ی شتم، زۆر لیم دووره! هه ر به سه ر مندا
رانه بورد و زۆریش به رز بوو، بروام ده کرد، ئه گه ر به سه ر
مندا هاتبایه منی هه ر ده دیت، هه ر چاوم لیی بری و هه ر
ته ماشام کرد، هه ر له گه لیا بووم هه تا وهک جاری
یه که م، بوه خالیکی رهش، هه تا بوه ده نکه نیسکیک..!
پاش که میکی تر، پشتم تی کرد، حه زم کرد، سینگم
گه رم دابیئت، هه تا سیه کانم ئازاریان به رنه که ویت...
کراسه ته ره که م، به چاوه کانم دادا، نهک بو خه وتن،
ئه وهی بیرم لیی نه ده کرده وه نوستن بوو! زۆر تینووم
بوو، بیزاری کردم، قورگم وشک بوو، ناچار په نام برده
به ر ئاوی سویری ده ریا، بو خواردنه وه! ده مزانی بو
ته ندروستیم خراپه، بویه وتم، هه ردوو قوم ده خومه وه،
له نا کاو به دیتنی فرۆکه یه کی تر، ئاو خواردنه وه که م له
بیرچوه وه، تینویتییم شکا.

ھەر بەپەلە، کراسەكەم بۆی پراوہشانەد و بالای خۆم
 بەرزتر پادەگرت و بەھیزەوہ، قۆلم دەھەژاند، بەلام!
 داخی گرانم، ئەو فرۆكەيەش پۆیشت و منی سەرگەردان
 تر جیھیششت! پەشیو و بە دۆشداماوی دانیشتم، ئاوپریم
 لە دەوروپەری خۆم دایەوہ، دیسان، فرۆكەيەکی تر،
 ھات، دەرکەوت، بەلام ئەمجارە، ھیوای زۆرم پیتی بوو،
 نەوی بوو، جارجار، راست دەفری و دوایی خۆی
 دەھاویشتە سەر تەنیششت، کە وام دیت، دلم بوو
 ئاوینەيەکی بیگەرد، جوان بوو، گومانم نەما، کە
 ئەمەیان، لە من دەگەرپیت، بەتایبەتی بۆ من ھاتووہ!
 بەلام داخی زۆر گرانم، ئەویش وەك ئەوانی تر پۆیشت
 کە پۆیشت، بیرم لەوہ کردەوہ، دەبی وشکانی چەند لە
 من دوور بیت، زۆرم مابێ، ئەوہیانم بۆ روون نەبۆوہ.
 خەمم زۆر بوو، زۆر دیاردە ھەراسانی کردبووم،
 تیشکی خۆری گەرم! تینویتی! برسیتەتی! نەخەوتن و
 بیداری مەراق و پەشبینی! ئەدی داخبونی پشتم، پشتم
 یەك پارچە ببوہ پۆرگ، پۆرگی گەورە ی زۆری لیھاتبوو،
 خەمی ھەرە گەورەش ھاتنی ئەو فرۆكانە بوون، کە بۆ
 من دەھاتن و منیان نەدەدۆزیوہ و پاستە و پاست
 دەگەرانەوہ.

کات، سی و پینج ده قیقه ی دهویست بۆ دوازده ی
نیوه پۆ، که دهنگی فرۆکه یه کی تر هات، ئه ویش زۆر
نهوی بوو، تا ده هات، نزیکتر ده بۆوه، نهوی تر ده بۆوه،
فرۆکه وانه که و پیاوه که ی ته نیشتم به جوانی لی دیار بوو،
هر دوو کیانم بینسی، پیاوه که، چاویلکه یه کی رهشی
له چاودا بوو، نویسنی بنی فرۆکه که م جوان خوینده وه.
دیار بوو، تایبتهت بوو به پاسه وانی و به رژه وهندی
که نداو، نهوی بوو، به رزبۆوه و پۆیشت...! به لام، نائومی
نه بووم، گومانم نه مابوو، که وا منیان دیوه و ده که پیننه وه.
ته واو ده که پیننه وه..

-۲-

پاش پینج ده قیقه، فرۆکه که که پرایه وه، به هه مان
به رزی بۆم هات، له سه ر بالی چه پی بوو، ئه مجاره، به
ئاسانی فرۆکه وانه که م بینسی، بینیم چاوانی ده گیڤا.
کراسه که م، به پانایی ده ریا پانه وه شانده، ئه مجاره بۆی
هه لسه مه وه و له دله وه سوپاس و ستایشم بۆ نارد،
سوپاسم کرد، وتم ئۆخه ی خۆ رزگارم بوو، ئافه رین که
منی دۆزیه وه و فریام که وت. هه ر ده هات خۆی نهوی
ده کرد، تا نزیکي ئاوه که بۆوه، راسته و راست له سه ر

هیلکی راست پوشت، وا پوشت وهک بیهویت بنیشیت،
 ئینجا تهنګاو بووم، کهوتمه سهولدان بۆ ئه و شوینهی
 ئه و لیی دهنیشیته وه، پوشتیم، نهوی بووه و من
 پوشتیم.. بهلام! ئه و نهوی ده بووه و منیش بووی
 ده چوم! پاش کهمیک، بهرزبووه و سورایه وه و به سهر
 سه رمدا رهتبوو، ههر ئه وهندهم له دهست هات، که
 کراسه کهمی به توندی بۆ راوه شیتم، من کراسم بۆ
 راوه شاندا، بهلام! ئه و ههلسایه وه و بهرزبووه و تیته قاند
 و پوشت. وا تیگه یشتیم، که منی دیوه، گهر منی
 نه دیبایه، ئه و سکی به ئاوه که وه نه دهنه و نهوی
 نه ده بووه، دوو جاریش به سهرمدا رهتبوو... منی دیوه،
 بویه شادمان و دلخۆش بووم، چاوه پئی بوومه وه. یهک
 کاتر میتر چاوه پیم کرد، راسته هیلکی قرتاجهم بۆ
 دیار کهوت، بهلام دیار بوو فرینی ئه و فرۆکه یه بۆ شاری
 باناما بوو، بویه منیش بۆ پیشه وه روشتیم، تا بگه مه
 که ناری تولو ئه وهش یهک کاتر میتر ده خاینیت!

له سهر ئه و شه که تی و هیلاکیه، پوشتیم، تا پینجی
 ئیواره پوشتیم، هیچ به هیچ نه کردو نه گه یشتمه
 که نار..! خۆر به ره و ئاوابوون ده چوو، بهلام، من بی هیوا
 نه بووم! قورگ وشک و دلته نگ و بیزار... ههر ئه وهندهم

زانی به ههژانیك، كه وتمه ناو به له مه كه . كه چاوم گيړا و
تاقيبم كرد بينيم ئيشي ماسيه كي گه ورهيه "شاك" ئه و
خوی لیدابووم، دیار بوو به دواي نیچیریکی وهك من
ده گه را.. له نیچیریك ده گه را..

-۳-

ئه وه بوه، سی کاتژمیږی ته واو، من به ته نیام، یهك
گیانه وهرم بیني، ئه ویش شاکیکی زه به لآح و گه وره بوو،
كلکی سهوز، وهك گه لآی دار، له میژ بوو، ده مزانی ئه م
ماسیانه، نابهد و به دغه سألن! تاریکی، ماسیه کانی تری
شارده وه، ئه گه رنا زۆرم لی خړ ده بوونه وه، هه ر شلپ و
هۆریان ده هات. بۆ پۆژانی سییه م و چواره م.. پۆژانی تر،
فیږبووم، كه ماسی شاك، پاش پینجی ئیواره له نیچیر
ده گه پښت، فیږبووم، كه شه و داها، نامینئ و ده پوات..
ئیواران، پیش رویشته وهی ماسیه کان، پووی ده ریا،
وهك میږگ و چه پكه گول جوان ده بوو، ماسی هیلدار و
ماسی سپی و سهوز و سور، ماسی وردو ماسی گه وره تر،
هه روه ها گۆمی خوینی ماسی قوربانی له لایه ن ماسی
گه وره تر و به ده سه لآت، هه موویان، رووی ده ریایان
رهنگین ده كرد.. دیمه نی زۆر پهیدا ده بوون، كه

ماسییهک ده خورا، که هه ناوی یه کییک به ره لا ده کرا،
چه ندین ورده ماسی له ورده واله کان و پاشماوه کان
بازنه یان ده به ست و ریز ده بوون...

شهوی دووه مم، به شهوی برسیه تی و تینویه تی و بی
هیوا، ناو ده به م. پرواشم به رزگار بون هه نه ما. هیوام
نه ما، بیجگه له وهی خۆم ماندوو بکه م و سهول لیده م و
برۆم... جه رگی دریژ و پانی ده ریا ببرم... ده بی برۆم تا
ده گه مه وشکانی. تا نیوهی شهو رویشتم، رووم له
ئاسمانی پر ئه ستیره ی جوان کرد و بوونی ده ریاشم لا
خۆش بوو، له گه ل ئه ستیره و بوونی ده ریا پویشتم،
سه ولّم لیدا، سه ولّه کان له ناو ده ستمدا پراوه ستانیان
نه بوو، خۆ شهوی پیش ده رچوونمان نه خه وتبوم، ئه
دوو شه وهیش، خه و نه چۆته چاوانم و پشوم نه داوه،
سه ره پای ئه وهش، هه ر ده پۆم و بی راوه ستان ده پۆم.

دوو کاتر میتر، پاش نیوهی شهو، زۆر هیلاک بووم،
سه ولّه کانم دانا و سه رم به سه ریان کرد و ویستم بخه وم،
به لام، هاواری (جیم) م له میشکا زرنگایه وه، ئه و ئیستا
بو خۆی رزگار بوه و له ماله وه له شیرینی خه ودایه، یان
له سه ر میژیکی رازاوه و به زه وقه وه دانیشستوه...!
که مییک خه و چوه چاوانم، به لام هه ر له گه ل (جیم) دا

بووم. له و خه وه دا، ئاخاوتنه كه ی نهوم به بیر ده هاته وه،
هر له و خه وه دا، كار ه ساته كه م، به بیر ده هاته وه، چوون
وه رگه پاین...! بۆیه له م خه وه دا، راجله كیم، وا راجله كیم
زۆری نه مابوو بكهومه ناو ئاوه كه، چاك بوو خووم
پیراگیرا...

وا به بیرم هاته وه، وا هاتمه وه هوش، جیمی هاوریم
كاسكیتیککی پر به سه ری له سه ر بوو، له پیشه وه ی
نوسر ابوو. CALDAS. A.R.C. خه وم لی
نه كه وتبوو، خه ونیشم نه دیبوو، به لام هوشم له لای خووم
نه بوو، گویم له گفه ی با و شلپ و هورپی ئاویش نه بوو،
پرسیاریك كرا، تینوته، هه ز به خواردنه وه ی جامی ئاو
ده كه یت. برسیت، پیویستت به خواردن هیه...؟ گویم
لیبوو، وایان پرسیار كرد و منیش وه لام دایه وه، نه خیر
پیویست ناكات، زورمان نه ماوه بگهینه كه نار و هر
چاوم به قرتاجه بكه ویت، تیر ده بم، تینوویتیم ده شكی.
كه به خو هاتمه وه، كه هوشیار بومه وه، زانیم نه من
له گهل جیمیم و نه جیمیش نزیکمه. دیاره گه وچ و
شیواوم، ته نیام و كه سم له نزیک نییه، بیجگه له
تیشکی خور، هیچی ترم لا دیار نییه و نه وهش ده زانم
رۆژه كه سی شه ممه یه.

بەشى شەشەم

-۱-

پۆژانى مانەوۋەم، بە كارەسات و نیشان و بەسەرھاتى
ديار، ناودەبرد، پۆژى يەكەم، بە پۆژى كارەساتەكە.
پۆژى دووۋەم بە پۆژى فرۆكەكان، پۆژى سىيەم بە پۆژى
نائومىدى و پەشېنى و بى كارەسات، ناو نابورا
بەلەمەكەم، بە ھەوۋەسى با دەپۆشت، با دەيھاژۆت، خۆم
ھىز و شەنگم لەبەر نەمابوو، لە ھەمووى ناخۆشتەر، ھىلى
فرۆكەكانم لى بزر ببوو، لەبەر ئەو تەم و تاريكىەى ئەر
بەيانىيە، ئاسۆم لى لىل ببوو، نەمدەزانى، بەلەمەكەم، بۆ
پىش دەپوات، يان بۆ دواوۋە، دەپوات. مالى دەريام
كاولکرد، ھەموو خال و شوينىكى بەيەك دەچىت، ھەر
چەندى برۆيت و بگەپىتەوۋە و بگولپىتەوۋە، وا دەزانى
يەك بست نەگەپاويت، وا دەزانى لە شوينى خۆتدا
دەخولپىتەوۋە.

ھەرۋەھا، پۆژى سىيەم، بە سورپانى بەلەمەكەم و
نەزانىنى رووانگەى رۆشتنم ناوناوۋە، لە نىوۋەپۆ،
بىپارمدا، تەوافەكەم بىكەم بە رى نىشاندەرم. بەھۆى
ئەوۋە، بزانم دەكشىمەوۋە، يان دەچمە پىش، سەولەكانم

لەو بەست . کلیلێ گیرفانی پانتۆلە کەم دەرهینا، تا
 پۆژانی مانەوەمی لەسەر بە لەمە کەم پێ هەلکەنم، رۆخی
 بە لەمە کەم بکەم، پۆژمێر . بۆ پۆژی (٢٨) هیلێک
 پاکیشم، هیلێکیش بۆ پۆژی (٢٩) لێرە پەکم کەوت،
 رەق راوەستام، ئەم مانگە، (٢٩) پۆژە، یان (٣٠) پۆژە،
 مانگی فبرایەر چەند پۆژە، ئەم مانگە چەندە...؟!
 ئەمە یان مێشکی ئالۆز کردم، بیرم کردەووە! ئەم
 بەروارەش وەک هاتنی سبەینێ، کە چۆن هیلێ رۆیشتم
 لێ ببووە گری، ئەووەش وای لێهات! ویستم مەشووەش
 نەبم! دوایی بیرم کردەووە، ئەمە یان، کە ی گرنگە! کە ی
 کێشە ی منە، دوایی من ئەووە یانم بۆ چیه! من تەنیا
 ئەووەم بەسە چەند پۆژ دەمێنمەووە . ژماردن! ژماردنی
 چی...؟! کێ دەلێ من جاریکی تر، دەگەمەووە ئاوەدانی،
 منی سەرگەردان و لێقەوماو، کێ دەلێ ئیشم بەووە هەیه،
 خۆ من ناگەمەووە ناو خزم و کەس و ئاوەدانییەکان، تا
 بۆیان بگێرمەووە.. تا ئەو کاتەش، نە نانم خواردووە و نە
 ئاو! تیشکی گەرمی خۆریش پیستی پشتمی کردبووە
 کۆمەلێک پۆرگی بەژان و ئازارم دەدەن، هەموو
 کێشەکان بە لایەک، ژانی ئەو پۆرگ و پنگانە بە لایەک.

ديسان ئامۆزگارى مامۆستاكانم به بىر ساته وه،
 سنگتان مه دهنه بهر تيشكى گهرمى خۆر. نه وهش
 سه غله تى كردم و ترسام. كراسه كه م له بهر كرده وه و له
 كه مهرم به ست، كه كراسه كه م بهر پورگه كانى پشتم
 ده كه وت، ده زورانه وه، ژانيان زۆرتر ده بوو، بۆيه پشتم
 رووت كرد. بوو به چوار رۆژ، له يهك قومه ئاوى سوپى
 ده رىا، نه وىش تىنويه تى نه شكاند بووم، به لكو كه من
 تامه زوى كه م كرد بوومه وه، هيچى ترم به قورگا شۆر
 نه ببۆوه. بۆيه شهيداي ئاوى خواردنه وه م لا دروستبوو.

داخى گرانم. ديسان كاتر مۆير بووه پينجى ئىواره!
 ديسان بۆ ماسى شاك، زۆر سهيره، عه قلم وه خته
 به قى! بللى، توى ماسى و له ناو قولايى ده رىا، چۆن
 ده زانى كاتر مۆير پينجى ئىواره يه و دييته ده ره وه...!
 حه زم ليد هكات، هه ر كاتر مۆير ببیته پينجى ئىواره،
 ليم پهيدا ده بیته، ژوانى ئىوارانى له گه ل منا هه يه...!
 دياره، رۆژ دوانا كه ویت...!

مامۆستاكانمان، له ده رسا ده يانوت، ماسى شاك
 كه م بينايه و هه ست به هيچ رهنگيک ناكات. ته نيا
 پهنگى سپى ده بينیت. ته نيا بۆ ئەم پهنگه مل ده نیته و
 دیت... له به دبەختى مندا، به له مه كه م سپى بوو، سپى و

بریقه‌داریش بوو باش بوو، سه‌عاته‌که‌ی ده‌ستم سپی
 نه‌بوو، نه‌گه‌رنا له ترسی گیانی خوّم فریّم ده‌دایه ناو
 ئاوه‌که و رزگارم ده‌بوو، نه و سه‌عاته‌شم نه‌ده‌ویست.. که
 ماسی شاک په‌یدا ده‌بوو، پری ده‌دایه، ماسی بچوک و
 زامداری ده‌کرد و ده‌ریای ده‌کرده گۆمی خوین،
 چوارده‌ورم، ده‌بوه خوین، منیش، له‌م دیمه‌نه ده‌ترسام!
 ده‌شله‌ژام، که سه‌عات ده‌بوه پینجی ئیواره، سه‌وله‌که‌م
 بو خوپاراستن ئاماده ده‌کرد. نه‌م شه‌ویش، سه‌وله‌که‌م
 هاویشتبوه بن سه‌رم، بو نوشتن به‌لام! هاوپیّم، نه‌زیم
 "جیم مانجریس" وازی نه‌هینا. هاته پيش چاوانم، له
 به‌رامبه‌رم بوو، له‌سه‌ر روخی به‌له‌مه‌که‌م دانیشت، هاته
 ته‌نیشتم. به‌کلوفه‌وه، قسه‌ی له‌گه‌ل کردم، که‌وتینه
 ده‌مه‌ته‌قی، باسی زور بابەت و بیره‌وه‌ریمان کرد. ئیستا،
 چون رابورد، نازانم، خه‌ون بوو یان راستی. هه‌ندی
 جاریش، به‌هه‌مان شیوه، به‌روژیش ده‌هاته‌وه پيشم،
 قسه‌مان له‌گه‌ل یه‌ک ده‌کرد، به‌لام، روژی پینجهم،
 نه‌ویش هاته ته‌نیشتم و ویستی بخه‌ویت و سه‌ری به
 سه‌وله‌که‌ی تره‌وه وه‌نا، که‌می بی‌ده‌نگ بوو، له‌ناکاو
 سه‌ری به‌رزکرده‌وه و به‌هه‌شتاوی وتی:
 ته‌ماشه‌که .. ده‌ی ده‌ی ته‌ماشاکه ..!

که ئاوپم دایه وه، له دوری سی کیلومه تر پاپۆرێ
دیار بوو، چراکانی گەش و رووناک و بە جوانی
دیاریبون.

"ئای چاره نووسی رەش، بۆچی! ئەو ماوه یە خۆم بە
خەوتن خەریک کرد، ئەگەر بە ئاگا بووما یە، دەپۆیشتم،
هەر دەپۆیشتم، ئیستا دەیگەیشتمی.. " هەلسامه وه،
چوست رویشتم، من بەرەو پووی دەچووم، ئەو خیراتر
دوور دەکەوتە وه، تا زۆر دوور کەوتە وه، دوور کەوتە وه و
شەوق و چراکانی نەمان. چەندی کۆششتم کرد، پووی
بە لەمە کەم وەرگیرم، بۆم نەکرا، بایە کە زۆر بە تەوژم و
بە هیژ بوو، منیش هیژم زۆر بە کارهینا تا بگەمە
پاپۆرێ کە. خۆم هیلاک و ماندوو کرد، زۆر ماندوو بووم،
هەموو گیانم ببوو ئاو و ئارەقە، پەکم کەوت، له پەلوپۆ
کە وتم. دەستم بە ربوو، هیچم لە دەست نەما، دامە پرمە ی
گریان، خۆزگە ی مردنم خواست. کە خۆرەهلات،
بە یانییه کە ی، تیشکی جوانی خۆر، هیوای پێ بەخشیم،
نیکه رانی و رەشبینییه کەم نەما، ئازایه تییم دایه بهر خۆم
و خۆم بە جەرگ کرد!

رۆژی پېنجەم، بە راستی ویستم، پرووی بەلەمه که له
 دەستی با و شه پۆل دەر بهیستم، ویستم، پرووی بەلەمه که
 وەرگیرم و بکهوێته بن دەستی خۆم و به هیزی خۆم و
 تەورمی سهوله کانم بروات، نهک به هیزی با و شه پۆلی
 دەریا. گەر خۆم ئازا و چوست نه کهم، ئه گەر وا نه کهم، ئه وا
 با و شه پۆل به رهو دوورگی گیانه وه و پیاوخورانم ده بهن،
 چی له وان ده وه شیته وه، وهک پالەوانی پۆمانی دهریاوانیکی
 جیماوم لیدیته، که مینیک پاپۆره که یان ده ته قینێ، که تاق و
 ته نیا ده مینیتته وه و هەر ئه و رزگاری ده بیته، چاره نووسی
 شومی، به دبەختی ئه و، به رهو پیاوخوران دهروات و
 ده که ویتته باوهشی ئه وان، ئه وانیش ده یکه نه ناو مه نجه لی
 چیشت و جوان جوان ده یکه و لێنن، به شی چه ند ژه میکیان
 ده کات...

مال له خوی نه بوو، میوانیش هات، منی ترسنۆک و
 ره شبین ئه و ترسه شم لی په یدابوو، هەر ده هات ترس و
 نیکه رانییم زۆرتر ده بوو.

هیشتا وام لینه هاتوو، برسیه تی و تینویتی گێژ و
 بیده سه لاتم بکات، هیشتا وام لی نه هاتوو، ماله وه و

خیزانه کهم له بیر نه بیټ، نه گەر وامزانی، له پهلوپو ده کهوم،
نه گەر زانیم هوشم له لای خوم نه ماوه، نه وه ده بی، نه ووم
له بیر بی، که ماموستا کانمان ده یانوت:

"نه گەر مروفتیک له ده ریا و له سهر پشته به له میک ته نیا
و بی چاره مایه وه، گەر گه یشته روخی مردن و هیوای زیان
و رزگار بونی نه ما، نه گەر بایی نه وه نده مابوو دهستی کار
بکات و که می هوشی له بهر ماوه، نه وا باشتیرین پیکا بو گوم
نه بوونی تهرم و هه وال و ناسنامه ی، وا باشه خو ی له
به له مه که بیهستیته وه، هه تا تاقه تی ماوه خو ی بیهستیته وه،
زورجار سه ربازانی جهنگ له شه ره کاندایان کردبوو، بویه
تهرمه کانیان دوزرایه وه، یان به نیوهر مردووی و به زور
نه خو شی و هیلاکی هه لگیرانه وه و رزگاریان بوو. با منیش
وا بکه م، هه تا دال و بالنده گوشتخوره کان جهستی بوگان
و په ککه وتویان نه خواردووم، با وا بکه م، نه گەر بیانه
سه ریشم، به شیکم ده میټیت..."

له حه ژمه تی برسیه تی و شه یدایی زورم بو ئاو و
فینک کردنه وهی هه ناوم، هه موو خه یال و ورده هورپینه م
هه لده فرین و له می شکمدا ده ستوانه وه و ته ونه کانم
له بیر ده چونه وه. بویه، هیچم له خه یالدا نه ما و هه لسام

که مئی پیساییم کرد و ماسییه کانی ده ورپشتی خۆم به
جولانه وهی به له مه کهم دورخسته وه ..

-۳-

ماسی جوان و ناسک، ده هاتنه ته نیشتم، بیری راوه
ماسیم بۆ هات. به په لاماری راستی سهوله کهم چند
ماسییه کم پیک، به لام نزیکبوونی ماسی شا که که
په نجه کهی به فیرو دام، هه مووی بۆ خۆی گلدایه وه،
ناچار سهوله کهم فریدایه لایه ک و پالم دایه وه. زۆری
نه خایاند په وه نه وره سیکم لی به دیار کهوت، ههوت
نه وره س بوون، کامه ران بووم، دلشاد بووم، هه ره هیچ
نه بی ماوه یه ک ده بنه هاوړیم و پیان ده خافلیم و ده بنه
سه بووری پیکای دوری و ته نیاییم.

هاتنی نه وره س و په یدابوونی، نیشانه ی نزیکبوون و
گه یشتنه به وشکانی و زهوی، ئه مه وایکرد، هیوام به
ژیان نوێ بیته وه و هه لسه مه وه سه ری، به لام! نه متوانی
خۆم پاگرم. تاقهت و شه نگم له بهر نه بوو، ناچار پالم
دایه وه، کراسه کهم به سینگم دادایه وه، نه وه ک تیشکی
گه رمی خۆر ئه زیه تم بدات، چاوه کانم له نه وره سه کان
گیرکرد. هه لده فرین و ده نیشته وه و به رزده بونه وه و

گوشه‌ی تیزیان دروستده‌کرد و ئاسمانیان دهنه‌خشاند.
 دیسان ماسی شاک ده‌رکه‌وت، زانیم کاتریمیر خوی له
 پینجی ئیواره داوه، ده‌بی بکشیمه‌وه و خۆم له‌ناو
 به‌له‌مه‌که‌م مات بکه‌م، نه‌ورده‌سیکی گچکه له‌ته‌نیشتم
 نیشتم، منی برسی و سک به‌تال دلت چی ده‌ویت...؟!
 فه‌رموو، ئه‌وه خواردن و بالنده‌یه‌کی به‌تام و ناسک، به
 بالی خوی هات، خواردن هاته‌تزیکم، به‌لام، ده‌ستی بی
 هیژ و بی چه‌ک و بی تیرم بشکی! له‌جیگای خۆمدا
 چه‌قیم! خۆم وه‌ک ماستی مه‌ییوو لی‌کرد، ئه‌ویش ده‌فیری
 و ده‌نیشته‌وه، چاوه‌کانیشم نه‌ده‌جولاند، گهر بکرا‌بایه،
 نه‌فه‌سیشم پاده‌گرت. هاته‌سه‌ر پییه‌کانم، نیشته‌وه.
 که‌می سه‌رکه‌وت تا گه‌یشته‌پانتۆله‌که‌م، به‌رد جولابایه،
 من نه‌ده‌جولام، ههر هاته‌پیش، تا گه‌یشته‌گۆزینگم،
 ده‌نووکی له‌شوینه‌به‌زامة‌کی گۆزینگم دا، ههر خه‌ریک
 بوو، ئازاری دام، برینه‌که‌ی هی‌نایه‌ژان، به‌لام! من خۆم
 پاگرت، هیمن. وازم لی‌هینا، وتم، چی ده‌کات با بی‌کات..
 مسۆگهر بووم، دیته‌ناو له‌پی ده‌ستم، بۆیه‌توخنی
 نه‌که‌وتم، نه‌جولام، هیمن بووم.

بەشى ھەوتەم

-۱-

نەوردەسە بچوک و ریش خاکییەكە، بە مردووی
دەزانیم، ھەر دەنووی لی دەدام، كەمى دەستم
بەرزكردەو، ویستی بفریت، ویستی لەناو دەستم رابكات،
بەلام گرتەم و كەوتە ناودەستم، خوینی گەرم و دلی گەرم
و لیسانی دلی جوان ھەستم پیکرد. ئەوئەندەم برسی
بووم، ئەوئەندە گەدەم بەتال بوو، ئەوئەندە شەیدای
خواردنی بووم، وتم ھەر بیگرم، بە ساغی قووتی دەدەم،
بە ریش و ریخۆلەكانییەو دەیخۆم..

كە نیچیرەكە، كەوتە ناو دەستم، پەشیمان بومەو،
چونكە ئەگەر وا بكەم، وای بخۆم، زۆرتر تینووم دەبیت
و شەیدای قومى ئاودەبم، با نەیخۆم....!

رۆژیکیان، تاپریكەم بەدەستەو بوو، سێرەم لە
نەورەسیكى ھاوپییمان گرت، ویستم بیکوژم، بەلام،
ھاوپیكەى تەنیشتم، دیار بوو، كابراییەكى ھیمن و ژیر
بوو، ھاتە قسەو دەستی لەسەر لوولەى تاپرەكەم دانائو
یەخەى گرتەم و وتی:

"خەلک چۆن ئەوەندە بێ سىفەت دەبێ، هەى بێوەفا
 مەرووف چۆن ھاوڕێى رێگای خۆى دەکوژیت، نەورەس،
 ھاوڕێى ئێمە و ھەموو دەریاوانێکە، لە قوڵایى دەریا و لە
 سەفەرى دوور ھاوشان و ھاوڕێمانە .. ھەر ئەو لە
 گەلمانە، ھەر کەسێ نەورەسێ بکوژیت، پێى لە زاد
 دەنیت .."، بەلام ئیمپرو، ئیستا و لەم حالەتەدا، ھەزار
 کەسیش لێم بپارێتەو، ھەر چەند بێ ئەمەکیە، من بێم،
 ھەر دەبخۆم و برسێتەى رێگایەکی لە ھارییە، ملیم
 لولدا. بۆ خنکاندنێ سوراندەم، ئیسقانەکانى وەک
 ئیسقانى مەشک نەرم بوون، بەئاسانى شکان و گویم لە
 خەپەى شکاندنیاى بوو، ناو لەپى دەستم مشتێ خوین
 بوو.. کە خوینەکەى لەناو پەنجەکانمدا ھاتنە خوارى،
 ئینجا سەم پێى سوتا و بەزەیم بۆى بۆو، کەمى
 پەشیمان بومەو.

سەرى نەورەسەکەم لە لەشى کردەو، گیانى لەناو
 دەستەدا ھەر لێیدەدا. بۆنى خوینەکەى دەریای پەر کرد.
 بۆنەکە بلۆبۆو و ماسییەکی زۆرم لى کۆبۆو، ئەگەر
 شاکی گەرە ماسى بێوێت نیچیرەکەم ببات و خەزى
 لێبکات، دەتوانیت و بەلەمەکەشم سەرۆبن دەکات و نەک
 نیچیرەکەم، منیش دەبات. لە کۆبونەوێ ماسییەکان

ترسام، سهري نه وره سه که م بۆ فری دان، دوورم فریدا،
هه موویان به تاو، خشیین، به ره و گوشته که روویان
وه رگیڤا.

بۆ ئاماده کردنی ژمه که م، ده بی پره کانی هه لکیشم،
به لام نه وره سه که زۆر ناسک بوو، گوشته که ی له گه ل
ده هات و له گه ل هه لکیشانه که دا، شيله یه کی ره ش و
چه وری لیده هات، مه زاج و زه وقی تی کدام، بیزم بۆوه،
هه ر چۆنیک بوو، سکیم هه لدی و ریخۆله و هه ناویم
ده رهینا، رانیکم بۆ زارم برد، بۆم قوت نه درا و خیرا تفم
کرده وه و فریم دایه ئه و گۆره . پاکم شوشته وه، ئیستا،
ژه میکی گوشتی ناسک و پاک و ته میزم له پیشه، جا
منی برسی، پینج رۆژه به عه زه تم، ویلی پاروویه کی
خواردنم، سهیره! بۆم نه ده خورا، دلم نهیده برد.. خو له
راستیدا ئاسان نه بوو، من چۆن بتوانم، گوشتی بخۆم، به
په ر و بال و خوینه وه، شتی بخۆم، نه کولابیست،
نه برژابیست، سوور نه کرابیته وه، هه رچه نه ده برسی و
هه راسان و ته نگاویش بم، زه حمه ته .. ناخوریست و قوت
نادریست..

گه ر پارچه یه ک ته ل و قولابیکم له لایوایه، ماسیم
ده گرت، وا ئیستا گوشتم هه یه بۆ نوکی قولابه که، هه ر

ماسيم دهگرت.. به لام مني ويل و به دبهخت، بيچگه له سي
 بليتي بهريد و كليليک و نهنگوستيله يهک و کاترميرک، چي
 ترم، له لا نيه، هيچي ترم لا پهيدا نابيت. دهبي، بکريت،
 له ئيسقاني نه وره سهکه، قولابي دروست بکه م. نه و شم به
 په سند نه زاني، ناکري ديسان، شه و داهات و ماسي نږم
 لي کوبونه وه، بوني خوينيان کړدبوو، هر خر بونه وه، هر
 ده هاتن. منيش، پاشماوه ي نه وره سهکه م فريدايه ناو دريا،
 دووباره، ره شين و بيهيوا، پالمدايه وه. حزم به مړني
 خوم دهکرد. له وکشه هيمنه دا، گويم له جولانه وي
 گيانه وهران بوو، هه ستم به هه پشه يان دهکرد، بو خوارن
 و ده سته وتي پاشماوه که ي نه وره سهکه م شهريان بوو،
 کوششيان بوو...

وام ليها ت، ده مخواست، نه گه ر تاقه ت و هيژم له بهريوا
 کنډري، يان گوريسيکم هه بوايه، خوم له به له مه کم
 ده به ست، تازه، مردنم بو خوم دانا، چاره م نيه، بيچگه له
 مردن، نه ژتو شل و شه که ت و داوه شاو بووم، وام ليها ت بوو،
 هيژي پوشکه يه کم نه مابوو، ته واو ببووم، به لام سهر و قاچم
 له ناو ناوه که نه بوو. بايه کي خوش هه ليکرد و به له مه کم
 جولايه وه... نيوه ي شه و مانگ هه لات، يه که م شه و بوو
 مانگه شه و بيت، شه ويکي جوان بوو، ناسمان و دريام، به

به رگيكي تازه بيني، جوان بوون، له گه ل نه و جوانييه دا،
 دوياره "جيم مانجريس" م به بيرهاته وه، مالم كاوول، به دبه ختي
 وهك من، چاره پرهش، هه موو خه لكي له ناو مال و مناله كاني
 خويانن، ته نيا من نه بيت، به ختي من وايه. هه موو شاد و
 زيندوو و به كه يفن، منيش ده لئي هه زار ساله مردووم، ده لئي
 له ناو گوړيكي قيت بومه ته وه. له گه ل مانگه شه وي جوان و
 ده رايي شه يداي جوانه وه، رووناكي پاپوړي نه هات، چرايهك
 هه لنه گيرسا؟

-۲-

روژي شه شه م، رووداوي ديار و شياوي باسم به سهر
 نه هات، يان شتيكي تازه م نه هاته پيش، كه شياوي باس
 و عه نتيكه و نامو بيت، روژه كه مي پي ناو بنيم، به س نه و
 روژه، زورتر بيري ماله وه م ده كرد و غه ريبيم هه لسابوو.
 ده مزاني، ئيسقا نه وان ره شيوشن و خه مگينن و
 پرسه كه شم ته واو بووه، چونكه گومانيان نه مابوو كه من
 له ژياندا نه ماوم. كه فرۆكه كان بو دوزينه وه م هاتن و
 چاويان گيړا و سوورپانه وه، كه منيان نه دوزيه وه، برياري
 مردن و نه گه پرانه وه م درابوو.

کات گه یشته وه، کاتی ده رکه وتنی ماسی شاکی.
 چه ندی بلییت، با مه زاج و سیما ته لخ و بیزار بووم،
 به لام، به یه کجاری ده ستم له خۆم به رنه دابوو، هیشتا
 هیوام به ژیان مابوو، ویستم خۆم بیه ستمه وه، به ته نافی
 به له مه که م، خۆم توند بیه ستمه وه و ته واو، وام نه کرد،
 ئه وهش له بهر ئه وهی له م ئیشه ده ترسام، به چاوی خۆم
 جارێکیان بینیبووم، تهیر و گیانه وه ر چییان به جهستی
 ده ریاوانیکی مردووی به سترای به له م کردبوو،
 جهسته که یان هه نجن هه نجن و شیواو کردبوو، هه ر ئوم
 به بیر ده هاته وه، په شیمان ده بومه وه.

ماسی شاکه که و هه وت نه وره سه که م لی دیاربوو، که
 شه ماییکی فیئک و دلفرین هه لیکرد، به م شه ماله فیئک،
 که می خوشی و هیوا چوو ناو دلی تارم، زه وقی
 خواردنیشم بووه، ده بی، شتی بخۆم. نه وهک گه ده و
 ریخۆله کانم بوگه ن بین. ده بی ده موپیل و کاگیره کان کار
 بکه ن؟ سهیره، له وه ده مه دا، هه زم چوو به نیشت، خۆ
 ئه گه ر چه قویه ک، قه له مبریک، شتیکی تیرم له لایه،
 پارچه یه کم له پیلاوه لاستیکه که م لی ده کرده وه، ئاسان
 بوو، بنیستم چنگ ده که وت و بو خۆم ده مجویی، گیرفانی

پانتۆله کهم پشکنی و بلیتهکانی بهریدم کهوتنه دهست،
 خوشم دهویستن، وهکو چاوهکانی خۆم، لام ئازیز بوون.
 ماری چاوشین و نازدارم لهگه‌لدا بوو، که پیاویکی
 هاوڕییم، ئەم سێ بلیتهی دامی، یادی ماری ناسکی
 پیوهیه، به‌لام برسیه‌تی و قۆره‌قۆری سکم، دیاری و
 پیشکه‌شکردنی له‌بیر بردمه‌وه، هه‌ر سێ بلیته‌کانم خسته
 ناو ده‌مم و بلیته‌کانم جویی، وه‌ک بنیشت، به‌راستی تام و
 زه‌وقی بنیشتیان ده‌دامی، پاش گاڤیک، تامیان گۆرا و
 منیش قوتم دان، ئاودیوم کردن، ئەوه‌ش خوشی و تاقه‌تی
 دامی و که‌می برسیه‌تییم نه‌ما..

-۳-

پاش خواردنی بلیته‌کانی به‌ریده‌که، بۆم ده‌رکه‌وت،
 که، شت زۆرن بخورین و زۆرن سوودیان ده‌بی‌ت و
 برسیه‌تییم که‌متر ده‌کاته‌وه، چاوم شۆڕکرده‌وه و
 ته‌ماشای پیلاوه‌ لاستیکه‌که‌ی پیم کرد. بریا قه‌له‌م‌بریکم
 پیبوايه، ئیستا، بێ یه‌ک و دوو، پارچه‌یه‌کم لی‌ده‌کرده‌وه،
 ژه‌میکی چاک ده‌بوو. کلیله‌که‌م ده‌ره‌ینا و خه‌ریکی
 پیلاوه‌که‌م بووم، خۆم له‌گه‌ل ماندوو کرد، خامه‌که‌م له
 لاستیکه‌که‌ جوان جیاکرده‌وه، به‌لام ئەفسوس، ئەوه‌یان

سەرى نەگرت، پەنام بىردە بەر قايشى پىشتم، ئەوئىش،
ئەوئىندە قايم و بەهئىز بوو، هيجم، نەهاتە دەست. خۆم
وەك گيانەوەر و درىندەيەك، دەهاتە پىشچاۋ. واى لىھات
منى ناسك و نازدار، قايل بىم، شتى وا بخۆم، لاستىكى
پىللاۋ، قايشى پىشتم...!

پاش خواردنى بلىتەكانم، ديار بوو، تىرىبووم، بۆيە
خەوئىكى خۆشم لىكەوت، خەلك، لەسەر تىرى خەوى دى
و خەوئىشى خۆش دەبىت، گەرچى، شەپۆلەكان، وازيان
نەدەهئىنا و منيان دەهەژاند و لە شىرىنى خەودا
ئاگاداريان دەكرىمەو، بەلام! چونكە تىر بووم خەوەكەم
خۆش بوو، زوو زوو خەوم لىدەكەوتەو.

تىشكى خۆرى گەرمى، رۆژى خەوتەمىش هەلات،
چۆن دەمزانى خوا بە خەقە، وامدەزانى، ئەو رۆژەش،
لىرە دەمىنمەو و هيوام نايەتە دى، دلىم زۆر بە
نەورەسەكان خۆش بوو، كە بە لەنجەولار دەهاتن، خەنى
دەبووم. بەلام! ئەوئىش زانىبوو جارجار، نەورەسىش
پەراگەندە دەبىت و لە قولايى دەريا گوم دەبىت و
ناگەنەوە وشكانى... بۆيە خەمى ئەوئىش لا دروستبوو،
خۆم، خەم كەم بوو...!

بهشی هه شته م

-۱-

ئەو حەوت رۆژە، من پانی و درێژی دەریا، تە ی دەگم.
بیهیوا دەسوریمەو. درۆ نەبیت، چەند مەراقی نزیکبۆنەوێ
وشکانی بووم، ئەوێندە، دوور دەگەوتمەو، دەریا لە جیاتنی
لە زەوی نزیکم بکاتەو، دەمزان، هەر دووری دەخستەو،
لە مردن نزیکی دەخستەو، بەرەو پیری مەرگی دەبردم،
بەقەد نوکە دەرزێک ئومێدم نەما بوو، بۆیە مردنم
دەخواست، مەرۆقی بیهیوا، هەر بۆ مردن باشە و بۆ مردن و
نەمان سەری دیشیت، بەلام راستی بلیم، کە بای فینک
دەهات و ماسی شاکم لی گوم دەبوو، وەک ئەو رۆژانەی
دوایی، کەم دەردەگەوت و جۆرەها ماسیم لەسەر ئاوێکە
دەبینی، دلشاد و سەرفراز دەبووم، وام هەست دەکرد،
برادەری دلسۆز و هی سەردەمی منالیم لەلایە، ترس لە
گیانما نەدەما. ئەوێشم چاک دەزانی نەورەسەکان، نیشانەی
نزیکبۆنەوێم نین و لە زەوی دوورم و هیواشم بە پاپۆری
رزگارکەر ولاییدەش هەر نەما بوو.

لەگەڵ ئازار و چەرمەسەری راهاتبوم، بۆیە بریارمدا،
گەر خۆگر و قایمتر بم، زیاتر دەمێنمەو و نەفەوتیم.

ماسییه کان، هەر به جوانی و به له نجه وه له نزیک مه له یان
 ده کرد، به شادییه وه سه مایان بۆ ده کردم و ترسی ماسی
 شاکیشم نه مابوو، لێی راهاتم! که ئه م ته مه م لێ
 په وییه وه، هۆگر و ژیرتر بووم. دهستم بۆ ئاو درێژ کرد،
 تا ماسییه کی زرافشی چوارگوشه ی درێژی بیست
 سانتیمه تری ده ره یینم، به لام! وه ک نه وه ی به ردیک
 بهاویته ئاوێ، دهنگ و شه پۆل و سه دا که له ناو ئاو
 مه ندو هیمنه که، هه موو ماسییه جوانه کانی په وانه وه،
 هه موویان گوم بوون، که ئاو که هیمن بووه و ئاسوی
 ئاو که دۆخی جارانی گرت وه ... ماسییه کان، زرافه کان،
 هاتنه وه، سه رکه وتنه وه ... هزری پلانیکم بۆ هات، تا
 ماسییه ک پراو بکه م، تا نیچیریکم ده سته کویت، وتم، وا
 باشه، ته نیا یه کیکیان، ده ستنیشان بکه م و له نا کاو پری
 ده می، هه ر خه ریکی بم، تا هه لم بۆ ده ره خسیت...!
 وامکرد، چه ندجار، ماسی ناسک و نه رم له دهستم گیر
 ده بوون، به لام! له بهر نه رم و شلییان ده خزین و رزگاریان
 ده بوو! ئه وانیش ئازاری ده ستمیان ده دا، جار ناچارێ،
 گازی گچکه ی وه ک قرتاندنی زادی، به هیمنی گازیان له
 په نجه کانم ده گرت. که وازم نه هیئا، ئه وانیش، گازی
 توندیان گرت، ورده ورده زامدارنیشان کردم و خویینیشم

پژا. ده م ناده مئ، شاکم به بیر ده هاته وه، له و کاتانه ی
 من خه ریکی گرتنی ماسی بووم، نه و جارنا جارئ، خوی
 بهرز ده کرده وه، وا هه ست ده که م به ته ما بووه من زۆرت
 قۆلم شوپکه مه وه، تاکو دهستم بپرته وه و ژهمیکی
 چاکی ده ست بکه ویت.

-۲-

به دهستی خۆم ئاگرم له مائی خۆم بهردا، که
 خوینم رژاند، شاکي به دکار و کافر بۆنیا ن کرد، هاریوون،
 هیرشیان هینا، هه ر ماسی ورد و گه وده بوون، قوت
 ده دران، من هیچم له ده ست نه ما، هه ر نه وه نده نه بی
 ته ماشایان بکه م. له نا کاو، شاکیک، به هه موو هیزییه وه
 به رزبووه و شه پۆلیکی گه وده ی دروستکرد و دونیای
 لیکردمه ئاو و زۆری نه مابوو وهرمگیریت. واش
 تیگه یستم، خوی هاویشته بیته ناو به له مه که م، وامزانی
 به نیازی لرفکردنی منه و خواردمی! به لام، له لای
 دووه می خۆمه وه ده رکه وت، نه گه رچی نه م دیمه نه سهیر
 و عه نتیکه یه زۆری ترساندم و دلی خسته له رزین، به لام
 سودیشی هه بوو، له تاو رۆحی خۆم، له بهر ته وژمی
 شه پۆله که، ماسیه کی نیو مه تری که وته ناو به له مه که م.

بینیم له ته نیشتم هه لده په پښت، ده یو یست بگاته وه نار
 ناوکه، بو ناو هه لپه ی بوو. منیش، نازایانه، غیره تم
 په یداکر دو شه نگم دایه به رخووم و برپارمدا، بواری
 نه دهم، نابې دهر بازی بیټ، هه تا هیژم له بهردا بوو
 سه ولئیکم لیډا، لیډا و هیوام زور بوو ژه میکی چه ورم
 ده ست که ویت، له گوشه یه کی به له مه که دا خووم گیرکرد و
 سه ولی دووه مم له ماسیه که دا و هه ستمکرد کارم له
 گوشت و ئیسقانی کردووه، هه ند به هیژ، لیډا دابوو، هه ند
 به هیژ سه وله که م راوه شان دبوو، به له مه که م هه ژا،
 شاکه که ش له ژیرمه وه جولایه وه، به لام له وهر که پران
 نه ده ترسام، خووم توند گرتبوو...! نیچیره که م هیشتا
 زیندوو به کار بوو، ده یو یست باز بدات و قوتاری بیټ،
 ترسام، که نه توانم به سه ریدا زال بم، بویه ده بوایه
 سه ولئیک تری لیډه م. ده بوایه به ده ست، به ددان به
 هه موو هیژیکه وه زه بریکي توندی لی بوه شینم و له
 په لوپوی بخه م. له په نایه کم په ستاو چوکم له گه لی
 کرده رکه و ده بوایه سه ولئیک کوشنده ی لیډه م، که لیډ
 دا،
 ته وافه که م

مشت خوین بوو، له به رخومه وه وتم:

"گەر وازی لیده هیتم، له برسانا ده مرم، نیچیریکی
 قه له و و چه وره، خو ده یکوژم، خوین ده پژیست و ده ریا
 خویناوی ده بیست و بوونی خوین ده پوات و شاکی ددان
 پولا و ددان مشارم، لی په یدا ده بیست، نه وهش ترسیکی
 گهره یه، وهک جارانی رابردوو، ده لیم هر ئیستا، نا
 ئیستا، ده مخوات و وهرمه گیریست، ده مکاته پاروویک..."
 برسیه تی و تینویتی، به جوته بوونه ته هاوپیتم، که
 ماسیه که م به قاچم له ناو به له مه که عاسی کرد، نه زیه تی
 به رکه وت، نه دی شلپ و هوری شه پۆلی ئاوه که و
 له رزینی به له مه که، له هه موویان خه مگینتر ده رکه وتنی
 ماسی شاکه که یه! له وه تی له ده ریا ده ژیم و له وه تی
 چاوم کردوته وه، شتی ئاوا زه به لآح و عه نتیکه و ترسناکم
 نه دیوو، به لآم، دیار بوو چه زی به گیچه ل و شه پفرۆشی
 نه ده کرد، هاوشان، له گه ل هه موو خه مه کان، نیچیره که م
 ماسیه که ی له ناو ده ستمدایه، رهنگی که سکه، من هر
 له منالیه وه رقی زۆرم له و جوړه ماسیانه یه، به ژه مرم
 ده زانی، به لآم، برسیه تی و بیر و چه زی منالیم، دوورن،
 برسیه تی، نه وه نازانی، ده بی بیخۆم. ده یخۆم، نه گهر
 سه د له سه د بزانه ژه هره. ئی باشه، نه وه پریارم دا
 بیخۆم، باشه به چی که ولی که م، به چی هه لیدرم، به

چی .. چۆن خاوینی بکه مه وه، بیجگه له کۆمه له کلێلێ
هیچی تر شک نابهم. دهزانم به و شتانهش کاره
مه یسه ر نابێ، پوله که کانی پشتی نه وهنده رهقن
ته ورداس نه بێ، هیچ کاری لێ ناکات...!

-۳-

مروڤ بێ خواردن ناحه ویته وه، گهر له بهر برسیه تی و
بیچاره یی نه بێ، چۆن وا ده کهم، که ی وا بیهرحم و
دلهرقم، به کلێل ماسیه کی که سکی توخ چاک بکه م...!
دوایی بریارمدا به هیژیکی زۆر کار بکه م، تاقت و ئیشی
ده ویست. که و تمه سه ر کلکی و سه وله که م له لووتی
راکرد. پیستی زۆر رهق بوو، به لام له گه ل ته وژمی
سه وله که م و به هه موو هیژیکه مه وه توانیم، لووته کانی
هه لزیینم، ماسیش وه کو پشیلهی حه وت روح وایه، هه ر
زیندوو بوو، نه ده مرد. بۆیه سه ولێکی تری توندم لیدا.

خوین له په نجه کانم هاتنه خوارێ، نه مده زانی،
خوینی ده ستمه، یان خوینی ماسیه که یه. ! دوایی زانیم
په نجه کانم ئازاریان خواردوو و بریندار بووته. گیانه وه ری
زۆرم لێ خرپوونه وه، بیژم له جه سته ی ماسیه که بۆوه،

زۆرى نە مابوو، فېرى دەمەۋە ناۋ دەرياكە، زۆر بېزىم لى
بۆۋە....!

ۋەك خەلكى قىرتاجەم كىردى، بە كۈننىكى ژىر لوتەكانى
مەلمۇاسى، بە ئاسانى رىخەلۆك و ناۋ ۋىرگى بە گوپى
ۋەربون، چەندىن ھىلگەشى لە ھەناۋدا بوو، گازىكم
لىگرت، زۆر رەق بوو، ھىچ بە ددانەكانم ۋەنەنوسا. گازى
دوۋەمىشم لىدا، ھىچم بە ھىچ نە كىردى. گەرچى بېزىشم لى
دەبۆۋە، بە لام لە تىكم جۈبى و بۆنىشى گىژى كىردى.
تامى ۋەك تامى تۆى كىندور شىل و لوس و بىتام بوو.
پىرسىم، دەبى كەسى ھەبوو بىت، ۋەك مەن، ۋەك
ئىستاي مەن، ماسى تەپ بىخوات. بە دوو پاروۋ تىرم
خوارد، ۋامزانى ماسىيەكى گەۋرەى سۈۋىركاۋەم
خواردوۋە. ۋەك رۆژى كاردەساتەكەم لىھاتەۋە، ھاتمەۋە
دۆخى جاران، تىنۋىتتىم كەم بۆۋە، خواردنىشم زۆرە، لە
ماسىيەكى گەۋرەى دوو مەترى دىژ ھەر دوو پاروۋ لى
خواردوۋە، زۆرم ھەلگرتوۋە، پاشەكەۋتى زۆرم ھەيە،
ئەۋەيان كامەران و دلشادى كىردى. لە كراسەكەم لوولدا،
تا سەرما كارى لىنەكات، ھىشتا بۆن و خۈينى پىۋە
مابوو، بۆيە دوۋجارى تر لە ئاۋەكەم ۋەرداۋ، ديارە بۆنى
ماسى زىدە تىژە، بۆيە شاكىك گەيشتە سەرى، ماسىيەكە

له ناو ئاودا بوو که شاکه که پری دایه، سه ری له ده می
نه و دابوو و کلکی له مستی مندا بوو، که زانیم زور
ترسام، شله ژام، خوم گیر کرد، ویستم رایکی شه وه،
به لام سوودی نه بوو، ترسام، نه وه ک قولم له گه
ماسیه که قوت بدات و نه تکم بکات. به رم دا و سه ولیم
تنگرت و له لموزیم گیر کرد، نه ویش نیوه ی سه وله که می
قوتداو به شکاوی رامکی شایه وه.

بهشی نوھم

- 1 -

[illegible]

ئاۋەكە ھەلدەقۇزىيەۋە، تا گەردنم ئاۋ ھات. بەم جۆرەم
 رابوارد، ھەتا پاش نىۋە شەۋىكى درەنگ، ئاسمان
 ترسناك و تاريك خۆى دەنۋاند، كەشەكە، شىدار بوو،
 خۆم راگرت، بەرگەم گرت، زۆرانبازىم لەگەل شەپۆل
 شىتەكان زۆرى خاياند، تا لەناكاۋ، ئەو سەرکەوت،
 منىش ژىركەۋتم، بەلەمەكەم ۋەرگەپرا، نوقمى ئاۋ بوو،
 ۋەك رۆژى كارەساتەكە، بە مەلە و كۆشش خەرىك
 بووم، دەبۋايە كۆلنەدەم. لەو كاتانەدا، لوىس رۆنجىفۆم
 بەبىرھاتەۋە، ئەو كەلەمىرد و پالەۋانە. ئەو يەك دوو
 مەتر لە من دور بوو نەمگەيشتى و خنكا. ئەدى منى
 بىھىز و برسى، چارەنوسم چى دەبىت؟! باش بوو،
 بەلەمەكەم سەرئاۋ بۆۋە. بە دوو باسكە مەلە گەيشتما و
 گرتمەۋە.. خۆم گەياندى.

-۲-

ئەگەر ۋەرگەپرانى بەلەمەكەم، بەم نىۋە شەۋە
 نەبۋايە، كاتى نەبۋونى شاك و گيانەۋەرە، ئەگەر كاتى
 عەسر و ئىۋارەيەكى زوۋ بۋايە، ھەر ماسى گەۋرە و
 شاكەكان قوتيان دەدام. پەت پەتيان دەكردم، رۆژى
 رەشيان نیشان دەدام. دوو سەۋلەكەشم ئىۋە خۆش زۆر

مه منون بووم به و نه ده، باش بوو له ترسی سه رما.
 کراسه که و پیللاوه که م له به ریوو، نه گه رنا نه وانیشم له
 ده ست ده چوو...! سه وله شکاوه که م که و ته وه ده ست، له
 ترسی نه مجاره به توندی له به له مه که م به ستایه وه.
 سه یریکی ته و افه که م کرد دیار بوو، وای نیشانده دا که
 دیسان سه روځون ده بیننه وه، بویه ویستم به کسانو
 دروست بکه م، خوځم قایم کرد، به لام سودی نه بوو،
 دیسان وهرگه پامه وه، نه مجاره، له جاری پيشو خراپتر.
 له بهر نه وهی له ترسی وهرگه پان توند خوځم له به له مه که م
 په ستابوو، بویه نه مجاره که وهرگه پام، که و تمه بن
 به له مه که و گریی به ستنه وه که شم لی گوم بوو، به
 ده ستیک گرانیه که ی به له مه که ی سه رم که متر کرده وه و
 به ده ستی نووه م هر له گرییه که ده گه پام، دوايي
 نوژیته وه، گرییه که م، شل کرده وه و ده ریا ز بووم، ناذا
 بوم، نه مهیشت زور بخاینیت، نه گه رنا ده خنکام! پاش
 نه وهی قورگم پر ناوی سویر بیوو، رزگارم بوو. له و
 هه موو بیته و به رده دا، سه غلته نه بووم، ده ست له
 به له مه که هر به رنه دا، که هه لسه امله وه، به له مه که م
 وهرگه پرایه وه سه رپشت و هه وایه کی بیگه ردم به پری
 سییه کانم هه لمژی...

له رۆژی ههشتهمدا، وامدهبینی، کهمن باران دهباریت
 و نهگەر بباریت، منی تهنیا و تینوو، تیر دهکات و
 قورگم تهر دهکاتهوه، له هه وره ره شه که دا دیار بوو،
 به لام له به دبەختی من یهک دلۆپهی لی نه هاته خوارئ،
 کاترمیر بووه ههشتی به یانی، خوشیکرد، بووه سامالیک
 وهک ئاوینه، ناچار قومه ئاویکی سویری ده ریام
 خواردهوه، بینیم تامی ئاسایی بوو، دهستی خۆم
 شکاندهوه، که چەند رۆژه خۆم وا هه راسان کردووه و
 شیتی قومه ئاویکم و ناخۆمه وه...! ده ریا شین و جوان
 بوو، دیمه نیکی رۆمانسی بیگهردی ده نواند، ئاسۆکهی
 لووس و جوان، هه ر زینهت بوو ته ماشای بکهیت. له م
 خوشیه دا بووم، نه وره سیکی پیرم لی به دیار کهوت، هاته
 سه ر رۆخی ته و افه که م. ئەم نه وره سه پیره موژدهی
 نزیکبوونه وه م بوو له وشکانی. نه وره سه کانی جاران،
 گهنج و به تاقهت بوون و تاقهت و شکۆیان هه بوو دور
 برۆن و بگه پینه وه، به لام، ئەم پیره نه وره سه، دونیا
 دیدیه، دهیزانی دورناکه ویتته وه، زۆر ناچیتته قولایی
 ده ریا... ماری، چاوشین و ره زاسوکه کهی هاوپییم به

بیرهاتهوه، چۆن، یهکهمین جار پیکهوه چووینه سینهما
 و زۆر له نزیکم بوو، رووداوی فیلمهکهی بۆ تهجرمه
 دهکردم، تا دوام بۆ بکات و له بهر من چوو بووه،
 کهنیهی کاسۆلیک و دوای بۆ کردم. تا دووره قهزا و
 بهلا بم. له خودا پارابووه، بمپاریزیت. ئهوهنده دیکهتی
 دهريام دابوو، ههري زوو زانیم رهنکی گۆپاوه...! ئهوهيان
 شادومانی کردم. به له مه کهم، خیراتر بوو، واتدهزانی
 چهند دهستم له گهله و سهولم له گهله ده کهن، یان
 ماتۆریکی له سه ره...! خیرا ده پۆیشت، تیژ... وام هزر
 کرد، ههري پهنجا میلم ماوه بگه مه وه سه رزه وی، دهم
 ناده می، ههله ده ستامه وه سه ری ته ماشای پیشی خۆم
 ده کرد، وام ته ماشا ده کرد و دلم وای ده ووت، هه نوکه
 هه نوکه گلۆپه کان ده رده که ون، بۆنی ئاوه دانی و
 به نده ریکی لی دیت...!

بهشی دهیهه

-۱-

شهوی هه شته مین، ئاره زوی نوستنم نه بو، ل
کاتر میری نۆی شه ودا و هه تا هه شتی به یانی نه ورسه
پیره که له سه ر ته و افه که م بو، دلی خۆم ده دایه وه
به وه ی پاش که میکی تر ده که مه وه وشکانی. وامده زانی
بو خاک و خالیکی دیار کراو ده پۆم. به بی ئه وه ی هیچی
تازهم هاتبیته پیش، هه ر هیچ! به خۆپایی، وام هه ر
ده کرد. هه ر نه ورسه پیره که و گۆپانی رهنگی ئاوه که،
وایان ده که یاند. سه رم به سه و له شکاوه که کرد و له گه ل
هیوا و ئه و هورپینانه خۆم له بیر چوو.

"ده بی ئیستاش...! ئاستی رویشتنم، له گه ل هیلی
فرینی فرۆکه کان بیته...!"

ئه که ر وا نه بی و تۆز قالیک لامدابیت، ئه وه یه که سه ر
ده که مه کۆلۆمبیا...!

"ئه که ر بو لای باشووریش پیچم کرد بیته وه، ئه وا خۆم
له که نداوی ته نکیل ده دۆزمه وه...!"

زه حمه ته بۆ منى تهنيا و ماندوو و برسى و بى
قيبله نما، ريگا بدوزمه وه ... زه حمه ته، به لام وره م هر
بهرز بوو و خوم سه غله ت نه ده كرد.

نيوهى شه ويشم به سهر داهات و رووداوى تازه نه بوون،
ئه ستيرهى جوان، ئاسمانى شينم له گه له و دلم
ده كاته وه. شه ماليش، به كزه فينكه كهى دلشادم ده كات
و پيره نه وره سيش له سهر سهرمه و جار ناجارى،
دهندوكيكي هيواش له سهرم ده دات، وهك ئه وهى بزاني،
سهر گهردان و ويلم، بويه ئه زيه تم نادات. پر به دل ئه و
نه وره سه م خوشويست، ئه وهى تر كه خواردم برسيم
بوو، به لام ئيستا په شيمانم، چهندي بلييت په شيمانم!
ئه مه ش، ئه وه ندهم خوشده ويټ ... ئه وه نده لام پيروزه،
وه خته قووتى بدهم. له گه ل منا، ده جولا، كه سر و
بيدهنگ ده بووم، ئه ويش به سته زمانه كر ده بوو.

به ياني زوو قاچه كانم دريژ كرد، ئه ويش هاته سهر
قاچه كانم، هيدي هيدي دهنووكى له پيلاوه لاستيكه كه م
ده دا. به هيواشى گرتم و هاته ناوده ستم، وهك ساوايه كى
به ناز ده ستم به سهريدا هيئا، گهرچى نيوه مردوو ببوم و
برسيه تى په كى خستبووم، به لام، بيرم له كوشتن و
خواردنى نه ده كرده وه. به دهركه وتنى تيشكى خورى

رۆژی نۆیه مەم، بەندەکە ی ناو دەستم ئازاد کرد.
 شەقە ی بآلی دا و رۆیشت... تەماشام کرد هەتا
 ئاسۆی چاومدا ونبوو. پشتم لە تیشکی خۆرە گەرمی
 کرد، پۆرگەکانی پشتم، بە تیشکی خۆر و ناوی سویر
 زۆر کولابۆوه، بۆیە برینەکان زۆر ببوون، پشتم ببو
 پارچە یەک خوین و کیم، کە دەستم بۆ پشتم دەبرد
 پارچە گوشت و قەتماغە ی لە گەل دەهات، چەرمی درێژ
 لی دەبۆوه، ئاو و لیچی لی شۆر دەبۆوه، دەم نادەم،
 هەلەستامە سەرپی و تەماشای پشتم دەکرد و
 ئاسۆی چاوەکانم دوور دەبرد، هیوای مۆژدە ی رزگار بوون
 دەویست ببینم، بەلام! بە داخەووە لە چاوانیش و
 ئەزیەتخواردن و پێشکە و پێشکە زیاتر هیچی ترم چەنگ
 نەدەکەوت...!

-۲-

هیوای دوازدە سەعاتەکە ی رابردووشم بە فیرۆ چوو!
 بە یەکجاری بی ئومید و رەشبین بووم. سەر خۆزگەم بە
 مردن خواست، بیرم لە مردن کردەووە، چۆن بمرم؟! یان
 دەبی خۆم بکوژم، یان خۆم بخنکینم، ناوم لە دەفتەری
 ژیندا سەراوەتەووە، تەواو. چاوم لە سەریەک دانا، بە

خەيال گەيشتمە لای ھاوړی جولەكەكەم ماس نسر،
 كوتالفرۆشيكی قسەخۆش و ھەرزانفرۆش بوو، لە
 خەيالەكەمدا لە ھۆلی باتیک دانیشتبووین، لەو ھۆلەدا،
 ژنيكی ئەندام زراقي نازدار، سەمايەكی عەرەبی دەکرد،
 چەند ھەز بکەیت، لەگەڵ مۆسیقاكە گونجاو بووین. چاك
 خەيال ببوین، ھاوړیکەم. زاراوہی کاستیتلیای ئیسپانی
 دەزانی، چاک لەیەكتری حالی دەبووین. لەو خەيالەدا
 بووم و لەناکاو کیسەليکي گەورەي چوارمەتری تەونی
 خەيالەكەي پچریم و کاتە شیرینەكەي لی تال کردم، بە
 خەياليش، وازمان لیناھيئن، ساتی کامەران بین!
 ترسيکی کوشندەي ھاويشتە دلم، کە بەرز دەبوو و
 سەرئاو دەبوو، کەرته شاخیک بوو، زەبەلاح و گەورە، کە
 نقومیش دەبوو، چەوريیەكەي لەسەر رووی ئاوەكە
 جیدەھيشت. دەستمدایە سەولەكەم، ھیچی ترشك
 نابەم. بۆ پاراستنی خۆم لە ھەموو مەترسییەك، ھەر
 سەولەكەم. ئی کە مەرۆف بیعار و جەربەزەيە، پيش
 دەمیک ھەزم لە مردن دەکرد، بیرم لە خۆكوشتن
 دەکردەوہ.

ئیسقاش ترسی مردنم گەيشتی، عەودالی،
 خۆپاراستن و دەستوہشاندنم، ئای چەند ژيان لە مردن

شیرین تره...! کاتیش، هییدی هییدی، به ره و ده رکه وتنی
 ماسی شاکی کافر م ده بات... له بهر نه و کهین و بهینه،
 له بهر نه و رووداوانه هه لکولینی تۆمارى رۆژیکم له سهر
 به له مه کهم له بیر چوو...! خیرا کليلة کانم ده رهینا و
 ژماره ی رۆژیکى تال و چاوه پوانى ترم زیاد کرد...!

-۳-

لقى داریک، یان پوشیک، له رۆژانى پیش
 کاره ساته که، له لام هیچی نه ده گه یاند، به لام ئیمپۆ، واته
 رۆژى نویم، نه وه زۆر ده گه ینى؟! دوینى به خه یال و
 ورده بیرم زۆرم نه مابوو، بگه مه وه سهر زهوى و رزگارم
 بیت، وا ئیمپۆش به دیتنى لقه داریکى سهرئاو، که به
 ته و افه که مه وه نوسابوو، زۆرى ده ووت، هیوای گه یاند،
 بونی نه م لقه داره، به هزرى من، نزیکیه له وشکانى،
 له کاتى خۆیدا هه زه تى نوح بالنده یه کی به ره لا کرد و که
 گه پرایه وه سهر که شتیه که لقی ته پرى زه یتونیکى له گه ل
 خۆیدا هینابوو، که هه زه تى نوح نه مه ی بینى، بزهی
 هاتى و موژده ی دانى، که زۆریان نه ماوه و وشکانى
 هه یه...!

له ماله وه، ئيمپۆ قه شه که مان، دوا نوێژی مالتاوايي
 بۆ ده کات، پرسه که م ته و او بووه، له سه د لاوه ليقه و ماو
 و به دبه ختم، به س له وه نه بێ، که ئيمپۆ ته م لقه داره م بۆ
 هات، مني برسي و گه ده وشک و ريخۆله مردوو، وا
 خواردني بۆ هات، سه د سوپاس و شوکری ده ویت، لقه
 داره که م، تام کرد، تامی تال و تفت و ناخۆش بوو،
 به لام! بۆ من زۆر بوو، تامی گرنګ نيه، بوونی گرنګه ...
 له مني بيکه س و به دبه خت و بيهيو، چي چاوه پێ
 ده کريت، که سيک به هيوای رزگار بوونه، هيشتا خاليکی
 نه هاتبيته پيش..! وا چاکه و نوێژی مردن بکه م. هيج
 ده روازه و نيگام نه ماوه، بيجه که له نوێژی مردن..!

بهشی یازدهم

- 1 -

هه موو که سیڤک، هه ر بو یادگاری و بیره وه ری، یادی
کۆن، یادی تال و شیرینی دوینی به بیر خویان
ده هیئنه وه، وا منیش، باسکه مه له و په له قازهی مردنی
هاوریم لويس رۆنجیفۆم دیتته وه پیشچاو. ئه دی رۆژانی
بیھیوایی و مانه وه ی خۆم به ته نیایی و ئاوی سویری
ده ریا و برژانه وه ی برینه که ی قاچم و زۆربونی پۆرگه کانی
پشتم و وه رگه پانی به له مه که م... هه موویانم به بیر خۆم
ده هیئایه وه، چه ندی بگێرپه وه، ته واو نابێ، ترسی
شاکه که و کوشتنی نه وره سه که و زۆری تر... هه موویان،
وه ک فیلمیکی سینه مایی دیمه نه کانی دینه وه پیش چاوم.
تاریک و روون بوو، هه وایه کی به هیژ هه لیکرد، قاچم
ژانی زۆر بوو، ده له رزیم، خۆ منیش مروقم، گوشت و
ئیسقام، هه ستم هه یه وابوو عومریک به ته نیام و
سه رگه ردانم، که رووداوه کانم به بیردیتته وه، زۆری نامیئی
می شکم به ته قی... ئیسقانه کانم به ژان که وتبوون، هه ستم
ده کرد، سه رم له به ده نم گه وره تره... که خۆر هه لات،
هی لکی تری ته مه نم راده کی شم و ده بی چاره نوسم بگاته

کیندهری، رۆژتکی تریش، دی و من ته نیام و شهیدای و
شکانی و مردنم!

-۲-

له بهر ژانی قاچم، کهوتمه سه رپشت، هه رچی
لیده کهم، هه ر ژانی ههیه، دریژم کرده وه، ژانی هه ر
زۆره، ویستم هه لسمه وه سه رپی، نه متوانی سه راوسه ر
به ربومه وه، سه رم بهر رۆخی به له مه که کهوت و چاوه کانم
زهق بوون، له گه ل نه و ژانه قورسه ش، کاتم هه ر له بیره،
ته ماشای سه عاته کهم کرد، بینیم، چواری به یانییه، کاتی
ته ماشای ئاسۆیه، ته ماشای دووره. زۆر ته ماشای
ئاسۆی ده ریام کردبوو و هیچم چنگ نه کهوتبوو، بۆیه
به هیواوه چاوم له ئاسمان گیرکرد، بینیم رهنگی گۆپاوه،
سوور بوو. ده ریا سه رمای ده نواند. ژانی چۆکم زۆرتر
ده بوو، زۆری نه مابوو له ژانا چاوه کانم ده رپه پیت، بیجگه
له و ژانه، ژانه سه ریش هاته سه ری، سه ریشم کهوته
ژان. هه ر نه وه بوو نه فه سم ده هات، نه گه رنا مردوو
بووم! چه زم له مردن زیاتر بوو نه ک له ژیان. رۆژگارم
به س رۆژ ژماردن و ژان و بیه وایی و شک و شینی
ئاسمان، ئاوه کهش کهسک ببوو.

به یانی چەند وینە ی گە لا و لقی دارم لە سەر ئاوا
 بینی، زانیم هی دارگوێزە، بە فیزەو، گالته م بە خۆم کرد.
 دوینی شەویش تەماشای سەماکەرێکی عەرەبم دەکرد،
 دوینی لە شاری موبیل بووم! ئەم شەویش لە مالهۆم.
 لە بۆگۆتا لە گەل هەقالەکانمدا، لە قوتابخانە ی لاسال لە
 شاری فیلافیشانسو بووم، ئیستاش زەوی دەبینم، ئەگەر
 پێش چەند رۆژی بوایە، یەکسەر، خۆم دەهاوێشتە ناو
 ئاوهکە و بۆی دەچووم...! وام لیھات، ئەو سەرەبە ی
 پێشچاوانم بە دیقەتەو بۆی دەچم، کە دەچم.. نزیک
 دەبنەو...! جارجاریش بە دوری دوو کیلۆمەتر
 دەبینم... لەو دوربۆنە و نزیکبۆنەدا، رووم وەرگێرا...
 خۆزگەم بە مردن خواست. دیسان خەیاڵ و سەرەبە! وای
 لیھات، بە رۆژیش خەیاڵ دەبم، چۆن بەشەو خەیاڵ و
 خەونم دەھاتە پێش، واملیھات! گەوالە یەک هات و
 ئاسمانی شینی لیگومکردم، لەخۆرھەلاتەو، خوشموست،
 لام پیرۆز بوو، لە شەودا دەرسانم، بە رۆژ باشترم،
 گەرمەکە قەیدی ناکات! نیکەران و بیزارم، شەو تاریکی
 و نامۆیی، رۆژیش ژانە پشت و زورانی وە ی پۆرگەکان.
 سەد لەعنەت لە بەدبەختی و چارەپەشی خۆم! خۆزگە

پارچه پارچه بومایه و هەر پارچه یه کم که وتبایه لای
 ماسیهک، نهک توشی ئەم نارهحه تیه بومایه ...؟!
 بۆ سهرینه رهقه کهم گه پام، باشه! سهرینم بۆ چیه،
 خۆم خه و ناچیتته چاوانم، سهوله کهم شل کرده وه و
 سهرم پیکرد، کاتژمێر بۆوه پینجی به یانی، بهم کاریوه یه
 زانیم وینه کان راستن و زهوییه کی که سک و درێژ له
 رۆخی ده ریادا دیاره . دلشاد و کامه ران بووم، له خوشیا
 شاگهشکه بووم، وهک ئەو کاتانه ی که گلۆپی فرۆکه کانم
 لیوه دیار بوون، که نه وره سه کهم بینى، که بینیم رهنگی
 ئاوه که گۆراوه ... ئای ئەگه ر دوو هیلکه و پارچه یه ک
 گوشتم له پیش ده بوو، ئای ئەگه ر گلاسێک شیرم
 له بهرده ما ده بوو...!

که سکاییه که، ههردوو کیلۆمه تر له من دوور ده بوو،
 دهستم دایه سهوله کهم، به لām! من برسی و ماندوو
 سهولیکیشم شکاوه! ئەدی ژانی ناوله پم، ژانی پشتم،
 خۆم هه ر دهردیکم نییه ...! به لām، کۆلم نه دا و
 به هیزه وه تاقه تم دایه به رخۆم و به ره و پیشه وه چووم.

به سهولته شکاوه که و شه ماله فیئکه که، که منی
چوومه پییش، که ده چوومه پییشتار دارگوئزه کان، گه وره تر
ده بوون.

"داخی گرانم" گهر دوو سهولته کهم نه فه وتابایه، ئیستا
خیراتر ده رویشتم "رویشتن به یه ک سهولی شکاو زور
زه حمهت بوو.

که زورتر رویشتم، توشی به رده لانی بووم، که فیه تیژ
و تیشی دهم تیژ، بویه به ناچارى خوم له به له مه که
هه لدايه خوارى و به له مه کهم جیهیشت، منی برسی و
ماندوو، ده بی دوو کیلومه تر به مه له بیپریم، پشتم
ده زوریتته وه، چوکم ژان ده کات، به لام ده بی مه له بکه م!
که ئاو به پشتم که وت، هه موو پورگه کان که وتنه ژانی
زورتر، که که وتمه مه له زورتر ماندوو بووم...! به لام
هه ستمکرد، وا به ره و زه وی وشکانی ده چم... له هیوا
نزیك ده بمه وه... کراسه کهم له بهر کردبووه و له پشتم
به ست بوو، قهیتانی پیلاوه که شم توند به ست بوو، بویه
هه ردووکیان ئه رکیان گرانتر کردم... له و ته نگاوییه،
زنجره که ی ملم خه ریک بوو ده بیته وه، به لام، چاپوکانه

به ده‌م گرته‌وه . وهك شیتتی، ملم له ده‌ریا ده‌نا، به‌لام
ده‌رۆیشتم، ترسی نه‌وه‌شم بوو، نه‌وه‌ك شه‌نگم له‌به‌ر
نه‌مینی و په‌كم بكه‌ویت، به‌لام، هیوای ترم نه‌ماوه،
بیجگه له مه‌له‌كردن ... خو به‌له‌مه‌كه‌شم دووركه‌وته‌وه ...
دارێكم له ده‌ست بوو هه‌ردوو سه‌ری پیس ...!

بهشی دوانزدهم

چاره که سه عاتیک بوو مه له م ده کرد، به قسه ی خوم
یه ک کیلومترم بریوه، زه ویم، لی به ده رکوت، جوان
جوان دیار بوو، بروام کرد نه مجاره راستیه، تیشکی
هیوام بینی، دلخوش بووم، تیشکی خور ده توت زیړه
له نیو که لا و لقی دارگوپزه کان خوی نیشان ده دام، زانیم
گوپزه کان، دارگوپزی هیندیین، گوند و ئاوه دانیم بینی،
هیدی هیدی، خانوبه رهم بینی، بووه بیست ده قیقه ی
ته او و مه له ده که م، زور ماندوو بووم، بروام به خوم
مه بوو، هیژم دایه به رخوم و ملم نا و رانه وه ستام.
نیوه ی ته مه نم له ده ریا سه رفکرد، قهت وهک نیستا،
مه ستم نه کردوو که مه له وانزانی چاکم و مه له وانسی
پیروزه. ! نیمړۆ نوی مانگی مارسه، وا نزیکتړ ده بمه وه،
دارگوپزه کانی که وره تر دیارن، مه ستم ده کرد، تیشکی
خور ماسولکه کانی ده ستمی به هیژتر ده کرد! ئاوی
ده ریاش شیرین تر ده بوو. له وه ده ترسام، نه وه ه مور
رهنج و کوششه م به فیرو بجیت و تاقه تم نه مینن و په کم

بکەوێت. بەلام خۆشبهختانه، هیزم هەر مابوو، دەچومه
پیش و دار گوێزهکان قەبەتر دەبوون.

کەمێکی تر رویشتم، ویستم تاقیبکەمەوه، بزانی قاجم
بەر لمی دەریا دەکەوێت و پێیهکانم دەگەنە بن
ئاوێکە...! بەلام، دیار بوو، هیشتا قول بوو، هیشتا
چونەپێشەوهی دەوێت، تاقەت و مەلهوانی دەوێت.
دارستانی چڕ و سه‌وزایی زۆرم لی دەرکەوت، دوو جاری
تر، ویستم لەسەر پێیهکانم راوهستم... دواجار، پاش دە
رۆژ، راوهستم! قاجم بە خاکەوه وەنوسا...! راوهستم!
قاجم بە لم و قویری دەریا کەوت. روێشتن، بە روی
شەپۆل بۆ منی ماندوو و بیزار ئاسان نەبوو، کاریکی
قورس و ئەرکیکی گران بوو... پانتۆل و کراسەکەی بەرم
و مەدالیاکەی دەمم و ئەزیەتی پێلاوێکەم. هەموویان،
کارەکیان زەحمەتتر دەکرد، خۆ ئەگەر، زوو خۆم رووت
کردبایەوه، زۆر باش دەبوو، بەلام! دیارە ئەگەر مڕۆف لە
گەرووی مەرگیشدا بێ، هەر شەرم دەکات و حەز دەکات
هەر پۆشته بێت...!

زۆری نەمابوو ببوریمەوه، ئاو تا پشتینم هات، بۆیه
بەناچاری دووبارە کەوتمەوه مەلهوانی هەتا ئاستی
ئاوێکە گەیشته رانم... ویستم غار بدەم، ویستم شەقاوی

گه وره بهاویم... به لām هیشتا، ئاوه که ی ته وژمی بو من
 هه بوو... خوین له چۆکم ده هات، بن نینۆکه کانم پر قوم
 ببوون. هه موو شته کانی پیشم ده سوران، زه وی، دار،
 ئاوه که، وام هه سترکرد، ده یانه ویته قووتم بدهن، بهم دوا
 دوا ییه، خه ریک بوو، داوه شیم! به لām، دیار بوو، خه ون و
 تارمایی بوون و له ئاکامی ماندوو بوون دروست بوون.
 به هه رحال! له سه ر ده ست و له سه ر چۆکان خۆم گه یانده
 سه ر زه وی گشت گیانم خوین بوو، شه که ت و نیوه
 مردوو، هیمن و مات لێکه و تم و بیرم له هیچ نه کرده وه.
 نه مده زانی په نام بو کینده ری بر دییه، به ئاره زوو و
 ویستی خۆم نه بوو. کپ و سه رسام و ئه بله ق ببووم!
 کزه ی شه مال داره کانی ده هه ژاند، یاری شه پۆلی
 ده ریاشم لی نزیک بوو. هه ر ئه وه نده بوو سه رم ده جولا و
 چاوم ده گێرا و چوارده وری خۆم پشکنی، بینیم، له
 دووری بیست مه تریک په رژینیکی به سیمی سه رتیژ دیار
 بوو، رێچکۆله یه کی باریک و پاشماوه ی چه ند گوێژیکی
 شکاوم به دی کرد، خو ئه و شتانه، بو من هیچ بایه خیان
 نییه و کارم پێیان نییه، به لām بو من زۆری ده گه یاند،
 ئه ویش نیشانه ی بوونی ئاده میزادو ژیا نه...!

کاترْمیر گه یشته شه شی به یانی، هه ر ده ده قیقه
 ده بوو پالم دابووه، هه ندی گوژی هیندیم دیت، به
 خشخشوکه بویان چوم، گه یستمه داریک و پستم به
 داره که دا، ده ستم بو گوژی هیندییه که دریز کرد، ده ستم
 گه یستی و هی نام. هه لگیپر و وه رگیپر کرد، وه ک ئه و
 ماسیه ی که پینج روژ له وه پیش له ناو ده ستمدا بوو،
 گویم له قله قلی ئاوی گوژه که بوو، گویم له ئاوه و
 زوریشم تینوو و ئه وه ش زورتر شه یدای ئاوی کردم و
 زیاتر تینوو بووم، ئه و گوژه سی کونی هه بوو، ئاویشی
 تیدایه و تامه که شی خوشه، به لام شکانی گوژه که
 ته ورداسیکی ده ویست، منیش له کلله کان زیاتر هیچم
 شک نه ده برد، ئه وه شم ده زانی شکانه که به و کللانه ش
 نه ده کرا، واته گوژه که، بو من هیچ...! بویه
 به ناچاریه وه فریما و ئه ویش بو ناو ئاوه که غلوربووه و
 شله ی هات...!

له دووره وه، سه گوه پری ده هات، گویم قوراخ کرد و
 زه نیم بو لای ده نگه که راگرت، له ناکاو تیشکی زیوینی
 ده رکه وت، چاوم به تیشکی که وت، ته ماشام کرد،
 بینیم، تیشکه که هی جامیکی ئه لمنیومی سه رشان
 کیژیکی ره شه، سالدانه سالدانه ده پویشت.

دههات و منى نه دييوو. له دووردهوه ته ماشام كړې.
 په له م بوو، زوو بزانه نيره كينده رتيه، ويستم له ناكايي
 نه ودا ناوچه كه بناسم، پرسيم! خه لكى جامايكا، نه رځيل
 و هه موو خه لكى دوورگه كاني نه نتيلم هينايه وه پيش
 چاوى خوم... ده بى نه وانه چ ميلله تيك بن!؟ چ زمانيك
 تيبگه ن! ده بى له زمانه ئيسپانييه كه ي من بگه ن، خو
 نه گه ر له ئيسپانييه كه م حالي نه بيت، نه وا يه كسر
 راده كات و دهره ويسته وه و نه وه له شم له كيس
 ده چيت...! من كه لكى هيچم نيه! وهك مه لوتكه م،
 كه لكى جولانه وه م نيه، به ئينگليزيه كي ره وان بانگم
 كرد... وتم:

هیلپ می...!

نه ویش به زه قى ته ماشای كردم و هاوارم كرد:

هلوهلو... هلوهلو...

ديار بوو، دوودل و سه رسام بوو، لای نه و عهنتيكه
 بوو، بپروای نه كرد، پايكرد، هه لات، دووركه و ته وه و
 ديسان به ته نيا مامه وه... ته نيایي...!

هه ر نه وه نده بوو هه ناسه م ده هات، بيهوش كه وتم و
 له په نا داره كه هانكه هانكم ده هات، گويم له سه گوه پي
 بوو، خوم قيتكرده وه و هه لسامه وه سه رپي و به هيزي

دهستم خۆم راگرت. نىگام ئاراسته‌ى لای سه‌گوه‌په‌که
 کرد، يه‌ک دوو ده‌قیقه راوه‌ستام، که‌م که‌م، سه‌گوه‌په‌که
 نزیک ده‌که‌وته‌وه، زانیم بۆنیان کردووه، ده‌هاتن.
 ماوه‌یه‌ک، که‌شه‌که هیمن بوو، هیچ ده‌نگی نه‌ما، بیجگه
 له‌ گفه‌گفی با، هیچ ده‌نگی نه‌ده‌هات، ئه‌بله‌ق بیووم،
 چاوه‌کانیشم نه‌ده‌تروکاند، ئه‌وده‌مه‌ کورته‌م به‌ ته‌مه‌نیکی
 درێژ زانی، هه‌ر نه‌ده‌پۆیشت. له‌ناکاوا! زه‌لامیکی درێژ و
 سه‌گیکی لاواز و که‌ریکم لى‌ په‌یدا‌بوو. زه‌لامه‌که،
 تفه‌نگیکی له‌شان بوو، سه‌یری کردم. سه‌گه‌که‌ش هه‌ر بۆ
 لام ده‌هات. ئه‌ویش تفه‌نگه‌که‌ی له‌شان کرده‌وه و
 له‌به‌رخۆمه‌وه وتم:

له‌هه‌ر شوینی بى‌، ته‌نیا له‌ کاریب نه‌بى‌، به‌ ئیسپانى
 دواندم و پیم وت، یارمه‌تیم بده‌، چاوه‌کانى نه‌تروکاند و
 هه‌ر ته‌ماشای ده‌کردم. دیار بوو تووڤه‌ و پق له‌دل بوو،
 زۆری نه‌ما‌بوو، گولله‌یه‌کم لی‌بدات، بمکاته‌ قوریانی
 گولله‌یه‌ک، سه‌گه‌که‌شى ده‌یلیستمه‌وه، نه‌مده‌توانی
 دووریشی بـخه‌مه‌وه، تا‌قه‌تى ئه‌وه‌شم نه‌بوو،
 چه‌غه‌یه‌کیشی لی‌بکه‌م. دووباره‌، داواى یارمه‌تیم
 لی‌کرده‌وه، ئینجا قسه‌ی کرد و وتی:

- چیت به‌سه‌ره‌اتووه...؟!

ئەو دەيويست بەئاسانی ژان و کويړهوهري ده
روژدهکه می بو باس بکه م، بویه هر تهوهنده بوو نوزده
دهات وتم:

- من لویس ئەلیخاندرۆ فیلاسکۆم، من
دەریاوانیکی پاپۆری کالداسم. من له روژی (۲۸) ی
فبرایه ردا که وتومه ته ناو دهريا...!

وامزانی یه کسه ر پریم ده داتا و له باوه شم ده گریت،
وامده زانی که س نیه ناو و ناو نیشانم نه زانی، که س
نه ماوه، هه والی منی نه بیستی... وامزانی به گه رمی له
ئامیزم ده گریت. دلوقانه بۆم ده سوتیت...! به لام، ئەو
هیچ خۆی شیلو نه کرد و سه گه که شی له من
دوور نه خسته وه، ته نگاو بووم، ده مویست، سه گه که ی
چیتەر برینی قاچم نه لیستیته وه، ئەویش به ساردی و
به سه ری لمووزی وتی:

- تۆ دەریاوانی گواستنه وهی په له وه ریت، ئەوانه ی
په له وه ری گوشتخۆر و به رازیان ده فراند و ئەو سامانه
گرنگه ی ئیمه یان ده دزی...!
"منیش وتم":

- نه خیر! پاپوړی ئیمه، پاپوړه که مان، کالداس
تایبه تیه به چهک و ته قه مهنی؟! که نه م قسه یه ی
بیست، تفهنگه که ی دهستی له شانی کرده وه و وتی:

- ده چمه شوسته ی به ندره که و پتویستم به
کلافه یه ک سیم هیه، هر که گه رانه وه یارمه تیت
ده ده م. وامزانی نه م هه له شم له کیس ده چیت، بویه
پرسیم:

- ده گه ریته وه ... ده گه ریته وه !

- ده گه ریته وه "وه لامي دامه وه"

بزه یه کی هاتا و که ره که ی دایه پیش خوی و روشت،
هه تا روشتیش، سه گه که ی هر خه ریکی من بوو.....
- دوا پرسیار، زه حمه ت نه بی ... ئیره
کینه درییه ؟!

+ "هر به ریگاوه" وتی:

ئیره، کولومبیایه !

به‌شی سیانزده‌ه‌م

- 1 -

دهستم له گه پانه وهی ئه و پیاوه شووشت، که گفتی
 گه پانه وهی دامی، وتی، ده گه پیمه وه و یارمه تیت ده ده م،
 هه ر نه گه پایه وه، هه ر هیچ نه بی، سه گه که ی لی م پاس
 بکات و واز له لیستنه وه م بینیت. ! سه گه که، که له
 خوین و کیم و ته پری برینه کانم، تی پری خوارد،
 دوور که وته وه، له دیارم و له سه ر قوونان هه لتوروکار
 کلکی بوم ده جولاند.

پاش چاره که سه‌عاتی‌ک، خوی و ژنه ره‌شه‌که، دیار
بوو خیزانی بوو، گه‌رانه‌وه، باش بوو، که‌ره‌که‌یان پی‌بوو.
پرسیاری لی‌کردم، که ده‌توانم هه‌لسمه‌وه، ده‌توانم برپوم،
لینگم ئه‌رز ده‌گری؟! منیش، ره‌زای خوم گران نه‌کرد و
وه‌لامم دایه‌وه، ره‌نگه، کوشش ده‌که‌م! هه‌لسامه‌وه،
ویستم برپوم، به‌لام له‌به‌ر بی‌هیزی سه‌راوسه‌ر که‌وتم، که
زانیاان شه‌نگم نییه، ده‌ستی گرتم، هه‌ردووکیان، خوی و
خیزانه‌که‌ی، منیان هاویشته سه‌رپشتی که‌ره‌که و
سواریان کردم.

ده رۆژ بى ئاو و ههوا بووم، ده رۆژه تينومه و
 بهرگه گرتبوو، بهلام ئه و دهمه لسه ر پشتي كه ره كه
 بووم، له و ده رۆژه زۆرتر شهيداي قومي ئاوى خواردنه وه
 بووم. زۆر بى شهرم، داواي ئاوم كرد. داواي ئاوى
 گويزى هينديم كرد، داوام كرد گويزيكم بۆ بشكيئن،
 گهرچى ئه و وتى، به داخه وه، ته ورداسم لا نيه، بهلام
 راستى نه ده كرد. خۆم بينيبووم، ته ورداسيكي به
 كه مهربيه وه شوركرديبۆوه. من وامده زانى، ئه گهر گويزيكم
 بۆ بشكيئن و ئاوه كه ي بخۆمه وه، ئيسراحت ده كه م و پر
 به دل ده ليم ئۆخه ي. ! كه دوو كيلومه تريك رويشتين، بۆم
 روون بۆوه، ئه و له بهر ته ندروستيم ئاوى خواردنه وه م
 ناداتي، ئه و واى به باش ده زانى، ده بى پزيشكيك بريار
 بدات. ئه و ده يزاني، خواردن و خواردنه وه بۆ من رهنگه
 باش نه بىت و سه خله تم بكات...

زانيم له لاي ئه وان پزيشك نيه و ده بى بمكه ينيته
 شارى سان خوان دى ئورايا، ئه م شاره ش، دوو رۆژه رى
 دووره! پاش رويشتنى نزيكه ي نيو سعات، له قه راخ
 خانويه كي دارى سه ر به چينكو منيان داگرت، له گه ل
 دوو ژنى تر، هه ليانگرتم و له سه ر جيگايه كي پاك و
 خاوين دريژيان كردم. جاميک شله ي گهرميان هينا، به

دەستى، ژنىكيان، دۆپ دۆپ لە دەمى كردم، بە
خواردنەوهى و گەيشتنى ئەو شلەيه بۆ هەناوم، كەمى
هيز و مەزاجم هاتەوه سەرخۆ، تيربووم، ئارەزووى
چيترم نەما. كە بەسەر هاتەكەم هەندىك گيرايەوه،
دياربوو، هيجيان نەبيستبوو، نەيانزانىبوو، من خنكاوم،
هيجيان لەو كارەساتە جەرگپرە نەبيستبوو، ئەمەيان
دلتەنگى كردم.

-۲-

ئەو ژنەى دۆپ دۆپ ئاوى لە زارى دەكردم، لە
دەمى دامەوه، كە چيتر قسە نەكەم، كاتى ئەو نيه!
ئاو كەت بخۆرەوه. قسەكانت بۆ دوايى، بۆ رۆژيكي تر
هەلگرە. كە بۆنى چيشتم كرد، ئارەزووى خواردنم لا
دروست بوو، بۆ پاروويهك خواردن، زۆريان لى پارامەوه،
بەلام! وتيان: تا دكتورى تەماشات نەكات، ناكري، زادي
بچيته هەناوت، نابى! تا پزىشكى دلتيات نەكات، بيچگە
لەو شلەيه، هيج ناخويت. رۆژ درەنگ داهاى و پزىشك
هەرنەهاى. داماسو ئيمتيا، ئەو پياوہى منى
هەلگرتهوه، چووبوو بۆ شارى مۆلاتۆس و ئاگادارى
پۆليس و ليپرسراوانى كريدبووه، ئەوانيش هيجيان

نه زانیبوو، وهک زانیم، رادیویشیان هه بوو، به لام کهسی
وایان نه بووه، گوی له هه واله کان راگریت و زهوقی
بیستنی هه والیان نه بووه، نه گهرنا خو هه موویان به
کۆمه ل له رادیوکه کۆده بوونه وه.

مفه وه زیك و شهش پۆلیس بۆ رزگارکردن و بردنم
هاتبوون، نه وده مهی نه وان له مولاتۆسه وه گه یشتن، من
چاک خه وم لیکه وتبوو، نه وه دوازه رۆژه وا نه خه وتووم،
به لام، نه وان ئاگاداریان کردم هه و هه لیانگرتم، زۆرم لا
ناخۆش بوو، له بهر ئازاره کانی هه موو گیانم، هه زم
نه ده کرد بجولیمه وه.

رووناکی لایته کانی ده ستیان، تیشکی فانۆسه کان،
چاویان ده زورانده وه، خه لکیکی زۆریشم لی کۆبیۆوه، چ
جا نه وان هه بۆ رزگارکردنم و چاودییریم هاتبوون، یان
نه وان هه هاتبوون ته ماشام بکه ن، له قه ره بالغیه که
که می ته نگه نه فهس بووم، پشوم سوار و دلته نگ، وهخت
بوو بخنکیم.

دیسان رۆیشتم، ئای منی به ده بخت و چاره رهش،
دوازه رۆژه هه ره ده پۆم، هه ره به پۆم، هه ره ده پۆم و
نازانم له کام مه نزل و که ی ده که مه وه دوا مه نزل!

به ريگايه کی سهخت و هه وراز و نشيودا منيان برد.
 له سهر ته خته داريک منيان بهرز پاگرتبوو. هه شت کهس
 منيان له سهر شانيان داناوو، هه ردوو کهسي لايه کيان
 له سهر شان بوو... زۆرم گهرما بوو، له گهرمي و رووناکی
 لايت و فانوسه کان بيزار ببووم، ئه دی نارهحه تيم له سهر
 ئه و ته خته داره، دياره بهختی من وايه، له سهر
 ته خته داريک بو سهر ته خته داريکی تر، ههر ده پۆم...!
 وامده زانی له ناو زيندانیکي تاريک و ته سکدام و ئازار
 ده دريم، ههر نيو سه عاتيک، ئهم هه شت کهسه ده گۆران
 و هه شت کهسي تر ده هاتنه بن داره که و ديسان
 ده پويشتين... ئه وه يان، باش بوو پارچه کيکی سويز و
 ئاويان دامی. بهم غه لبه غه لبه، بهم سوار و له سهر شانه،
 هه شتي به يانی گه يشتينه شه قامه کانی شاری مولاتوس.
 خه لکيکی زۆر بو ديتن و پيشوازي هاتبوون به سه د
 مفه وهز و پوليس خه لکه که په رته يان پينه ده کرا...!
 ههر بابايه ده هاته پيش و ريگا که شيان ده به ست.
 مولاتوس، شاريکی بچوکی ماسيگرانه، شه قامه کانی
 ته سک و باريک و ته نگه بهرن و هه وای کهم بوو، منی

ماندوو و نه خوشیش ... خه لک هر ده هاتن . ده هاتنه
ته ماشام ! له شاری مونتیريا بۆ هاتوچۆ ههفته ی دوجار
فرۆکه یه ک ده هات و هه وال و کالاو پێویستیه کانی بۆ
ده هینان، بۆیه هه والی من بۆ ماله وه و هه والی ماله وه ش
بۆ من، دوا ده که ویت، من چاوه پروانی هه والی ماله وه م
بووم، له جیاتى ئه وه، خه لک بۆ دیتنم ده هاتن،
ده سته یه ک ده هاته پێش و نیگایان ده کردم و جیگا کانیان
ده گۆری و ده کشانه وه و ده سته یه کی تر ده هاتن ... منیان
له سه ر ئه رزه که دانا و خه لکه که ش بۆ دیتنم پزریان گرت .
دوو سال له مه و پێش له شاری بۆگوتا، به په نجا
سانتفۆس خه لک به کلۆفه وه ده هاتن بۆ دیتنى
ده رویشیک، که ماوه ی تۆ رۆژه له قه فه سیکی شووشه یی
داخراو ژیا بوو، ئه ویش بى نان و ئاو ژیا بوو، بۆیه ببوه
پالدان و قه ره بالفیه ک ئه و سه ری دیار نه بیست، وا
ئیسشاش منى ده رۆژ له ده ریا ژیاوی بى خۆراک و به
ئه شکه نجه رزگارم بوو، خه لکیش، یه ک له دواى یه ک، له
دوور و نزیک، به په له دین بۆ دیتنم، به لام، جیاوازییه کی
ئه وه بوو، خه لکه که، به خۆپایی ته ماشایان ده کردم .
که سیش نه بوو، بلیت دابه ش بکات و پاره وه رگریت،
ئه گه رنا، بازارم ده بوو ... !

له سەر هه مان ته خته دار، منيان گواسته وه بۆ شاری
 سان خوان دی ئوریا، ئه مجاره، له م هه واره دا، بینه رو
 خه لک زۆرتر بوون، شه ش سه د که سیك ده بوون...! منال
 و پیر، ژن، پیاو، گیانه وه، کهر، گا و گولکیشیان...
 هاتن! به و ریگایه دا یه ک روژ رویشتین، هه ر خه لکم بیني.
 پیاده و سوارم بیني. که خه لکه که م ده بیني، خه لکی
 له ش ساغ و ته ندروستی باش و چوست، ده بورژامه وه،
 که یفم پییان ده هات! بیگومان، هه موویان تیرو پۆشته
 بوون، هه سوودیشم پییان ده هات. له ناو ئه وه هه شاماته دا،
 ده نگی موسیقایه کم گوئی لیبوو، رادیویه ک بوو، که
 ده رویشتین، دیار بوو، دلۆپه ئاوه کان و کیکه سویره که،
 زه وقی خواردنی لا دروستکردبووم، بۆیه زۆر هه زم
 چووبوه خواردن...!

که گه یشتینه ناو شار، چیم بیني، لافاوێک خه لک،
 هیرشیان هینا، شاریان چۆلکرد... هه موویان بۆ دیتنم
 هاتن... هاتنه پیش! دکتۆر همبرتوگومیر، که جهسته می
 پشکنی و جوان و ورد ته ماشای کردم، بزه یه کی هاتی و
 موژده ی له ش ساغی دامی... فرۆکه راوه ستابوو،
 فه رموویان لیکردم و وتیان، بۆ ماله وه و بۆ باوه شی مال
 و مناله که ت بفره ... فه رموو...

بەشى چواردەھەم

-۱-

دە رۆژى مانەۋەم لە قولايى دەريا و لە پانايى ئاسۆ
بەرىنەكەي، تەنيا و سەرگەردان، بى ئاو و بى خۇراک
بوو، منى کردە پالەوان، خۆ ئەگەر خواردن و قىبلەنما و
قولايى ماسىگرتنم لەلابوايە، يان ھەر چەند پاروۋە
زادىکم لەلابوايە، نەدەبوومە ئەو پالەوانە! ئەو
شەپسەگ و بەرگى و دەردەسەريە بۆ ئەو نەبوو.
بىمە پالەوان، بەلکو بەس بۆ ئەو بوو نەمرم! رزگارم
بىت! لىيان دەپرسىم، رات چىيە، ئىستا تۆ
پالەوانى...؟!

بەو سەرسام و شاگەشكە دەبووم، پالەوانى چى؟
من ھەر پىاۋەكەي جارانم، پالەوانى چى...!
پالەوانىيەكەم ئەوئەندەيە، ئىستا چۆكم ژان ناكات. پىشتم
ناھىشيت، ھەر وەك جارانم، ھىچ نەگۆراوم. برادەرە
دلسۆزەكانم بە چاويكى تر سەپريان دەکردم. منىش رق
و بىزم لە چاوانيان دەخويندەۋە...! من لە ژيانمدا ھىچ
رۆژا، قەت! ھىچ ناحەز و دوژمن و نەيارم نەبوو، ئەي
ئەم خەلكە بۆ وام تىدەگەن... بۆ!؟ زۆرىش كۆشىم بۆ

ئەو ە کرد، ەموویان، ئەو ەیان لەبیر بچیتەو ە کە من
 پالەوانم! بە ەموو لایەک، وایانکرد ناودار بـ، خەلک
 ەەر بۆ دیتنم دەهاتن... نەک تەنیا لە شارەکەى خۆم،
 لە شارەکانى تری ولات، لە ەموو جیهان، دەهاتن،
 رۆژنامەنووسى زۆر هاتن، وینەگر، ەوالنیـرى
 ئازانسەکان، ئاخافتنیان لەگەل کردم، وینەیان گرتـ، ەەر
 بە غار دەهاتن، بەپەلە بوون، وایاندەزانى گەنجینەپەکی
 بەنرخیان دۆزیووتەو. وای لیھات، دەرگاوان و پۆلیس و
 دەستەلاتدارەکان خەلکیان بۆ دیتنم قەدەغە و سنووردار
 کرد و بواری ئاخافتن و دیدار و وینەگرتنم کەم بۆو...
 منیش بەو ەیان، بەم کارە، سەرسام بووم، بۆچی؟! من
 ەەر پیاو ەکەى جارنم... ەەر ئەو ەندەم ەپە، دە رۆژ لە
 دەریا بە تەنیا بوومە و ئیستاش هاتومەتەو، تەواو،
 ئەو ەیان چی تیدایە! بەلام، ئەوان بە شتیکی تریان لە
 قەلەم دەدا، وەنەبێ کەسێ منى نەدیتبێ، پاش ئەو،
 ەەرچۆنیک بوو، بە فیـل و بە ساختە، دوو
 رۆژنامەنووس هاتن، خۆیان گەیاندمی، یەکەمیان سمیل
 زلیک بوو، نزیکەى پەنجا وینەى گرتـ، دوو ەمیشیان،
 خۆى کردبوو دکتۆرى دەروونى و والیم بەژووری
 کەوت؟!

دايك و باوكم و پزیشكه كان و برینپیچه كان و هه ندی
 پاسهوانی تایبەت، بیجگه له وانه، كهسی تر بۆی نه بوو
 سه رم لیبدات و بمدوینی و پرسیارم لیبكات...؟!
 رۆژیکیان، پزیشکیکی گهنج، بلووزیکی سپی له بهردا
 بوو، چاویلکه له چاو، لیم هاته ژووری، ئەفسه ره كهی
 ده رگا كه م، داوای ناسنامه ی لیكرد، ئەویش گیرفانی گه را
 و وتی: بمبووره، ئیمپۆ، چ به لگه نامه م هه لئه گرتووه،
 ئەویش رایپچی بۆ لای به رپۆه به ری نه خوشخانه كه، پاش
 گاڤیک گه رانه وه، ئەفسه ره كه وتی، ئەم پزیشكه، بۆی
 هه یه ماوه ی یه ك چاره كه سه عات له گه لئابیت، ئەو
 وتویری نه فسیت له گه ل ده كات، پسپۆری ده رووناسیه،
 له بۆگۆتاوه ته شریفی هیئاوه. به لام گومانم هه یه، رهنگه
 رۆژنامه نووس بیت، واده زانم هه ر ئەوه و خۆی گۆپیوه،
 منیش لیم پرسی، جه نابت، چۆن ده زانی ئەو مامۆستایه،
 رۆژنامه نووسه...! پزیشك نییه؟! له وه لامدا وتی:
 پزیشکی ده روونی وا باوه، سه ماعه ی پزیشكان
 هه لئاگریت... ئەو سه ماعه ی به ملی شۆر کردۆته وه و
 گوايه پزیشكه...! به لام، زیره كه و به قسه كانی خۆی

به رپوه بهری نه خوشخانه که ی قایل کرد، با یه ک چاره ی
سه عاتیک بمینیتته وه ...!

منیش بروام نه کرد پزیشک بیت! به رۆژنامه نووسیش
نه ده چوو، فه حسی کردم، هیچ قسه ی له گه ل نه کردم،
ویستی فیل له ئه فسه ره که بکات، تا به ته نیا جیمان
بهیلئت، داوای لاپه ریه کی سپی کرد، به لام! ئه فسه ره که
له و زانتر بوو، خوی نه چوو ده ری، به پولیسیکی وت،
پارچه کاغه زیکی نویسنی بو بهیننه، داوای لی کردم،
وینه ی پاپوریک بکیشم، منیش به جوانی وینه که م کیشا،
له کوتاییدا وتی: فهرموو ئیمزای له سه ر بکه، دوا یی
داوای وینه ی خانوویه کی بچوکی کرد، منیش وینه که م
کیشا، دارموزیکم له گه لی کیشا، ویستی پرسیارئ بکات،
به لام ئه فسه ره که، قسه کانی پی بری، ئه ویش فه حسیکی
تری کردم وه و وینه که ی برد و رویشست، به لام له کانی
موله تدر او زۆرتر نه مایه وه .

به یانی زوو له رۆژنامه ی ئه لتیمبو وینه که م
بلاوکرابوو و نیشانه یه کی له ناوه راستی پاپوره که
کردبوو، گوايه من له وئ راوه ستابووم، به لام من له دوا ی
پاپوره که بووم، نه ک پیشه که ی .

به رېپورتاژدهكې پزېشكه رۆژنامه نووسهكه، هه والی
 مهسه له كه م چاك په رت و بڵاوبووه، خه لك به گشتی له
 مهسه له كه م گه یشتن. كه له فرۆكه خانه ی بوگوتا دابه زیم،
 سه روک كۆمار، یه كه م پېشوازيكه رم بوو، دهسته دهسته
 گه وړه لیپرسراوان و پیاووماقولاڼ هاتبوون، سه روک
 ویستی، گفتی ئه وه م لی وه ربگریت، كه ده گه ریمه وه
 کاری ده ریا و پله ی ئه فسه ریشم ده دهنه، كۆمپانیای
 دروستکردنی کاتریمیری دهستی، پینج سه د دۆلاری
 خه لاتکردم و بڵاوکرایه وه، كه کاتریمیردهكې دهستم له م
 گه شته سه خته دا یه ك چركه دوا نه كه وتووه، هه روه ها
 كۆمپانیای دروستکردنی پیللایش، دوو هه زار پیزۆسی
 دامی، وتیان، كه وشه كه ی ئه و له و ماوه یه دا، به قه د
 نووکه ده رزییه ك نه قرتاوه و ئه مه ش نیشانه ی پته ویی و
 چاکی پیللوه كه یه و ناویانگی باشی کارخانه كه یه! له گه ل
 ئه وانه شدا، هه زار دۆلاریشم له خاوه نی کارگه ی بنیشتی
 زارم وه رگرت و حه قی بڵاوکردنه وه ی هه واله كه ش له
 ته له فزیوندا پینج هه زار بیزۆسم وه رگرت، به كورتی، ژیاڼی
 دهرده سه ری و ناخویشیم له و ده رۆژه ته نیاییه، له ترس
 و ته وژمی تاك و قوربه سه ریم، بووه سه رمایه یه كی زۆر
 و ناوداری زۆتر، به لام!؟ ئه گه ر ده ههنده پاره ی ترم

بدەنى و سەد ھەندەش ناودار بىم و سەرۆك كۆمارىش
زۆرتر رىزم بگريّت، من قايل نابم و نامەوى جاريكى تر
ئەم دەردەسەرييه بيبىنم...! نامەوى... ھىچ...

بوومە پالەوان، ناو و رەنگ و دەنگم گەشتە ھەموو
سوچىكى جىھان، بەلام من مەسەلەكەم جارى ھەر بە ئاسانى
وەرگرتبوو، لەگەڵ برادەرەكانم دەچوومە سىنەما و لە
چاىخانەكاندا دادەنيشتەم، زۆرىش خۆم دەرنەدەخست، ئىنجا،
رۆژانە چەندەھا نامە و پەيام و تەلەگراف و پۆستم بۆ دەھات.
خەلكى ناسياو و بىگەنە حەزىيان بە ئىدارم دەکرد، لە بىريرا
پارچە ھەلبەستىكى درىژ و جوانيان لەسەر سەريوردەكەم
نوسىبوو و ئىمزاي سى پىت يو. فى. سى لەسەر بوو گەشتە
دەستم، لە شارى موبىلەو ھەمەيارى چاوشىنى ھاوپىم نامە و
ويىنى رازلوھى بۆ دەناردەم... بۆ پىرەژنىكى بەزەوق و خاوەن
ئەلبومىكى زۆر، بەسەرھاتەكەم، ھەك چۆن بۆ ئازانسەكانم
گىراپبوو، بۆ ئەويشم گىراپەو... لە ھەمووشيان سەيرتر،
كەسانى واش ھەبوون، منيان بە گىل و شىت دەزافى، بىروليان
نەدەکرد... منىش دەپرسەم...؟! ئەى ئەگەر وا نىيە، ئەم دە
رۆژە من لە كوئى بووم. لە كوئى بووم... ھا...

بەرشەلونە فەبرايەرى ١٩٧٠

سیفی شیرزاد ھینی

لە ساڵی ۱۹۵۵ لە ھەولێر لە دایک بووم،
بەشی پوویۆیم لە ئامۆژگەیی تەکنەلۆژیای بەغدا
تەواوکردوو، ھەتا لە ولات دەرچووم، لە شارەوانی
ھەولێر بووم، لە نیوان ھەولێر و ستۆکھۆلم دەژیم.
چاپکراوەکانم ...

۱. لە یادی سەد ساڵەیی شارەوانی ھەولێر،
۱۹۸۵ کتیبی (ھەولێر) ئامادە و چاپکرد.

۲. ھەر لە شارەوانی لە ساڵی ۱۹۹۴، ۱۲
ژمارەیی پۆژنامەیی (ھەولێر) م دەرکرد.

۳. کەلاوە ... ۱۹۹۱ رپپۆرتاژ، بۆ ئوردوگاکانی
دەقەری ھەولێر.

۴. دیوہخانی فلین ... پۆژانەیی، لە ۱۹۹۹ لە
پۆژنامەیی (ئالای ئازادی) ی بلاوکرایەو.

۵. ھەولێر ... تا دبلن ... ۲۰۰۰ رپپۆرتاژ،
زانکۆی ئازادی بەرلین.

٦. به غدا... بۆ هه وليړ... ٢٠٠٠ رېپورتاژ،
سوید و سلیمانی.

٧. مهمله که تی فارگونه کان... ٢٠٠١ رېپورتاژ،
سلیمانی.

٨. کاکه، ئه بو ئیسماعیل... ٢٠٠١، سلیمانی.

٩. به سه رهاتی ده ریاوانیکی خنکاو ٢٠٠١
رومانی گابریل مارکیز.

١٠. ریگای دوورم بۆ ئازادی، نیلسۆن مانديلا،
وه رگيړان. ده زگای موکریان.

١١. سارد، یان گهرم (١٢) رېپورتاژ بوو، له
روژنامه ی (هه وال)ی سلیمانی.

١٢. فارگونه کان، له ده زگای به درخان له
هه وليړ ٢٠٠٥ بلاوکرایه وه.

١٣. مهمله که تی که لاهه، وه ک نامیلکه له
وه زاره تی پۆشنبیری له هه وليړ بلاوکرایه وه.

١٤. کۆریا پیناسه و میژووی کۆریای باشوور،
له خانه ی وه رگيړان له هه وليړ ٢٠٠٧.

۱۵. ھۆلۆكۆست ... ۋەرگىپان ... سەنتەرى
نما ھەولير ۲۰۰۷.

۱۶. دوو پرىنسىسى نازدارى بىنان، ديانا و
ماساكۆ ... ھەولير دەزگاي ئاراس ۲۰۰۸.

۱۷. مارتىن لۆسەر، بەشىكە لە كتيبي
ناتوندوتيرى ۱ سەنتەرى مەسەلە ھەولير ۲۰۰۸.

۱۸. بەرەو كۆشكى ئاليزى، شىراك، رويال،
ساركۆزى ... و: خانەى ۋەرگىپان ۲۰۰۸.

۱۹. سيكس و پۆليتيك، ديويكە لە ژيانى
دېلوماتى فەرەنساي نوئ ... و: سەردەم ۲۰۰۸

۲۰. تەھا حوسين، نابىنايەكى بىنا،

ئامادەکردن .. دۆسيەيەك لە گوڧارى نما ۲۰۰۸

۲۱. ۹۵۵ دەقە لە گەل شيركۆ بيكەس ديمانە

... دەزگاي نما ۲۰۰۸

۲۲. دۆلار لە ئەمريكا، دوو بابەتى ئابووريە

... و: دەزگاي ئاراس ۲۰۰۸

۲۳. مەجبۇر، سەربردە و رېپۇرتاژە ...

سليمانى ۲۰۰۸

۲۴. من رۆژنامە نووسم، جاسوس نيم ...

وەرگىپان خانەى وەرگىپان سليمانى ۲۰۰۹

۲۵. مۆساد .. وەرگىپان ... لە بىلوكراوكانى

ئاویر چ ۱ و ۲ و ۳ ھەولیر ۲۰۰۹، ۲۰۱۰

۲۶. دانپیدانەكانى حاجى پاولو ... لە

بىلوكراوكانى ئاویر ھەولیر ۲۰۰۹

۲۷. تریئە خیرایەكى خۆرھەلات ... وەرگىپان

دەزگای موكریانی ۲۰۰۹

۲۸. نھینییەكانى سەندووقە رەشەكە ...

وەرگىپان وەزارەتى رۆشەنبیری ۲۰۰۹

۲۹. كاكە ئەبو خەلیل ... بەسەرھات ...

رەخنەى چاودیر سليمانى ۲۰۰۹

۳۰. برادەرە جوانەكە ... رەشىد ەداتى ...

دەزگای ئاراس وەرگىپان ۲۰۰۹

۳۱. سارا پالین ... ژنیکه دەرچوو له
نهریته کان .. وەرگیږان دەرگای ئاراس ۲۰۱۰
۳۲. دهرسه لات و نه خوشی ... وەرگیږان
خانه ی وەرگیږان سلیمانی ۲۰۱۰
۳۳. سیاسه تی دل ... وەرگیږان دەرگای
ئاراس ۲۰۱۰
۳۴. جیهان له دیدی کۆشنیر ... وەرگیږان
دەرگای نما ۲۰۱۰
۳۵. سیقییه کان ۱ ... وەزاره تی رۆشنیری،
کۆمه له دیداریکه ۲۰۰۲ _ ۲۰۰۹
۳۶. گهشتیک به ره و ئه وروپای نوێ ...
دەرگای ئاراس، وەرگیږان ۲۰۱۰
۳۷. حیکایه ته کانی غه در و خوین ...
وهرگیږان، خانه ی وەرگیږان سلیمانی ۲۰۱۰
۳۸. چیرۆکیک له خوشه ویستی و تاریکی،
وهرگیږان ئاویر ۲۰۱۱ هه ولیر

۳۹. تووتنه وانه که ... رۆمان، وەرگیڤان، ئاویڤ

۲۰۱۱ ھەولیر

۴۰. ئەستیرە سەرگەردانه که ... رۆمان

وەرگیڤان، ئاویڤ ۲۰۱۱ ھەولیر

۴۱. دەر بازبۆن ... وەرگیڤان دەرگای ئاراس

۲۰۱۱

۴۲. مافیا دەولەتی سامان و خۆیندەرگای

ئاراس ۲۰۱۱

۴۳. سیقییه کان ۲ کۆمەلک راز و دیمانه

وەرگیڤان وەزارەتی رۆشنایی ۲۰۱۱

۴۴. کازیو، ژنە کهی ناو فەیسبۆک، نۆقلایت

دەرگای نما ۲۰۱۱

۴۵. غاندی، چیرۆکی ئەزموونەکانم لە گەل

حەقیقەتدا چ، ۱، ۲، ۳ ئاویڤ ۲۰۱۱، ۲۰۱۳

۴۶. سەگەکان لە ریگا، رۆمان ... وەرگیڤان

ئاویڤ ۲۰۱۱

۴۷. غاردان بەدوای گورگەکاندا، رۆمان،

وەرگیژان، ئاویژ ۲۰۱۲

۴۸. سیقییەکان ۳ کۆمەلە راز و دیمانهیە

وەزارەتی رۆشنبیری ۲۰۱۲

۴۹. دەسەلاتی دوو ژن ... ئیلیزابیتی دووهم و

ئەنجیلا میرکل، بەدرخان ۲۰۱۲

۵۰. چراکانی ئۆرشەلیم، وەرگیژان رۆمان،

ئاویژ ۲۰۱۲

۵۱. شۆرشەکانی جیهان ئامادەکردن، ئاویژ

۲۰۱۳

۵۲. هەولیژ، ئیبنی مەستەوفی، رۆمان

مەلەبەندی گشتی نووسەرەکان ۲۰۱۳

۵۳. هەولیژ، سیتاقان، رۆمان خانە

ئەربیل ۲۰۱۳

۵۴. گیلە، دۆستویفسکی، وەرگیژان رۆمان

ئاویژ ۲۰۱۳

۵۵. زىستانى خىزانەكە، ۋەرگىپران رۇمان

خانەى ۋەرگىپران سلىمانى ۲۰۱۳

۵۶. كەسايەتە مەزنەكانى جىهان، دەزگاي نما

۵۷. سىقپىيەكان ۴ كۆمەلە راز و دىمانەيە

ۋەزارەتى رۇشنىبىرى ۲۰۱۳

۵۸. رېنسانسى ئەۋروپا... مېژوو، ۋەرگىپران

ئاۋىر ۲۰۱۳

۵۹. چركەساتى حىكمەت. فەلەكەدىن كاكەيى

ۋەرگىپران ۋەزارەتى رۇشنىبىرى ۲۰۱۴

ئامادەى چاپە :

۱. پايزە سال... تۆمارى رووداۋەكان...

۲۰۰۹

۲. گەرمىن و كوستان... يادەۋەرى و

سەفەرەكانم

۳. حەرىمەكانى سولتانى عوسمانى...

ئامادەكراۋە

٤. ھەلا جیات، ھەلە کە دین کاکەیی ...

وەرگیڤان

٥. کلّیسا لە مەملە کە تی ئورشەلیم ...

وەرگیڤان

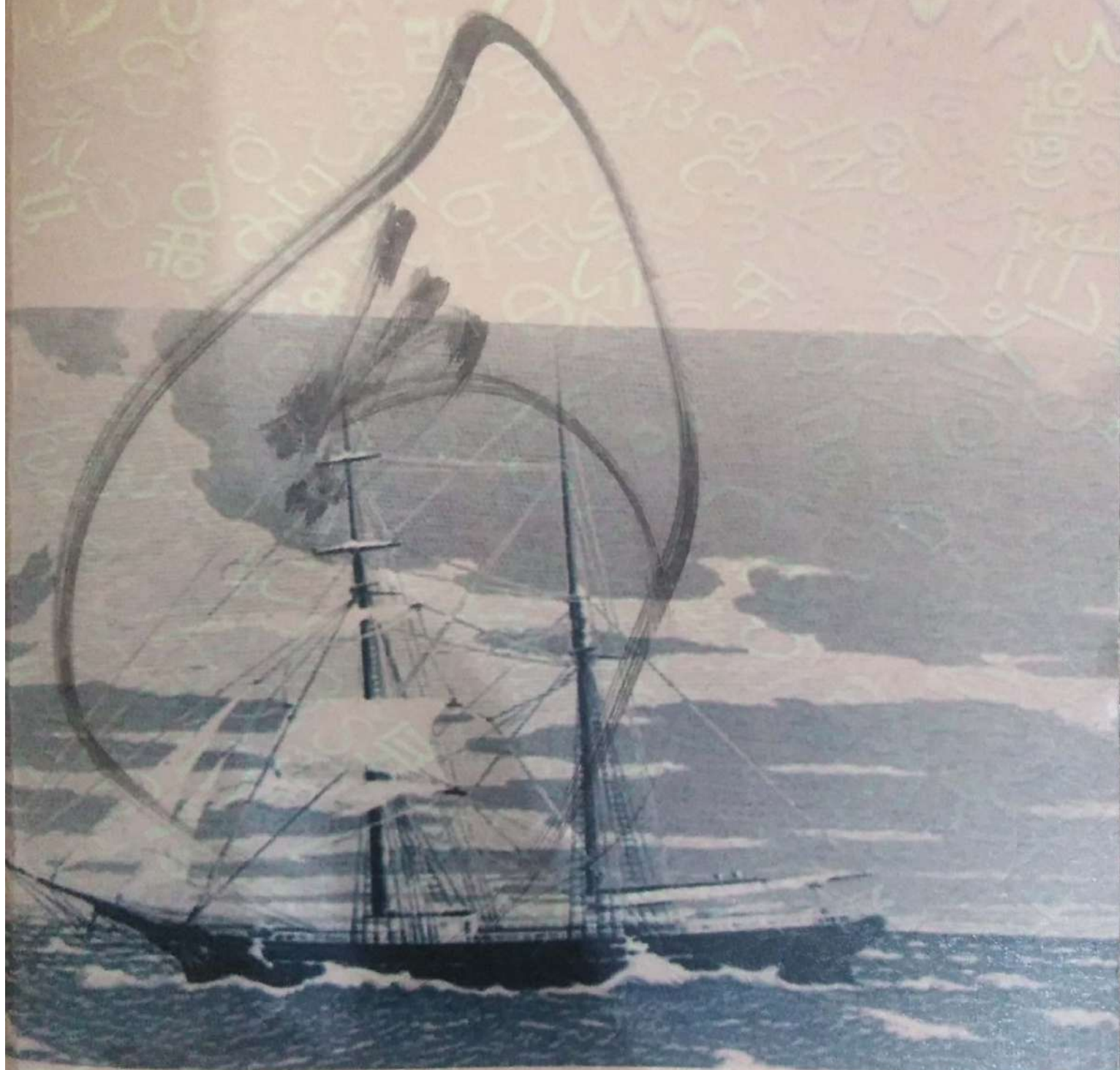
٦. ھەولێر تە عجیل ... رۆمان بەرگی ٣

٧. باخچەکانی پاشا ... وەرگیڤان

٨. سەربازکانی سالامینا ... وەرگیڤان

٩. بۆ ئامیزیکى بۆنى تۆ .. وەرگیڤان

١٠. سیقییەکان بەشی ٥ ئامادەکردن.

نرخى 3000 دیناره

دهزگای چینی بو چاپ و بلاوکردنه وه
ههولیر ۲۰۱۵